

rufaca

PUBLICACIÓ D'“AMICS DE CERDANYA”

- **FECSA CONTESTA**
- **LES MUNICIPALS: última hora**
- **NOVA SECCIÓ AGRÀRIA**

**CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"
de Catalunya i Balears**

AL SERVEI DE L'ESTALVI I DEL CREDIT

**516 OFICINES
ARREU DE CATALUNYA**

A PUIGCERDÀ

Josep Antoni, 22. TI: 88-0147

selecciones

SOUVENIRS - JUGUETERIA
ARTICULOS REGALO

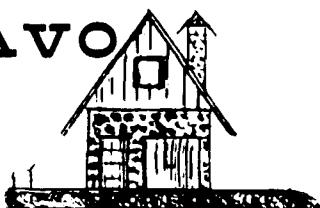
LISTAS DE BODA

PLAZA DEL CAMPANARIO, 10
Tel: 88 02 77

PUIGCERDÀ

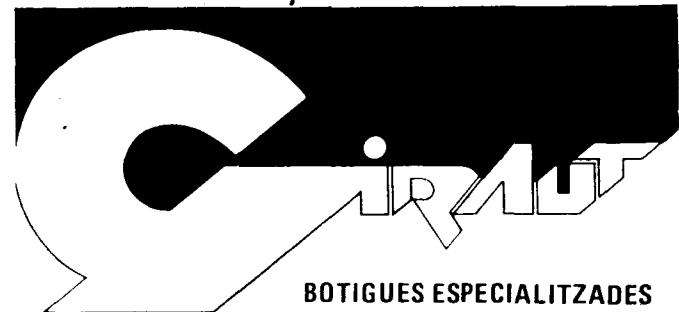
CONSTRUCCIONES

F. BRAVO

Escuelas Pías, 10 - 1º
PUIGCERDÀ

GERONA

CARRER MAJOR, 9, 14 i 16. PUIGCERDÀ

COMERCIAL
OLOTINA
ELECTRICITAT, S.A.

MAGATZEM

DE FONTANERIA I ELECTRICITAT

- OLOT — Reis Catòlics, 13 T - 26 26 12
- RIPOLL — Sant Antoni, 11
- PALAMOS — Fuente s/n - T. 31 61 50

Palau 3

Major, 13 — Telèfon 88 06 99 — Puigcerdà

ELECTRODOMESTICS

PIRINEU

Avinguda Dr. Piguillem, 3
PUIGCERDÀ
(Girona)

CONSELL DE REDACCIÓ

AGE: Assumpció Corbo Major
BELLVER: Fernando Lorente
Joan Pous
DORRES: Roger Giral
EL VILAR: Josep Cristòfol
B. MADAME: Robert Joffre
Cécile de Leyritz
LLÍVIA: Miquel Comella
Joan Descarga
Agapito Mateos
MARTINET: Josep Vigó
PRULLANS: Josep Maria Isern
PUIGCERDA: Alfons Brosel
Antoni Moreno
Carme Moreno
Josep Peix
Jean Paul Poirier
Meritxell Sastre
Josep Maria Tosas

COL.LABORADORS:

Esteve Almendros
F. Xavier Bosom
Pere Capdevila
Francesc Carbonell
Cu-Cut
Laura Fabra
Pere Font
Joan Fullana
Salvador Galcerán
Margarita Grabalosa
Joan Iniesta
Kere
Joan Llauró
Nostàlgic
Ian Peren
Antonio Robles
Ramon Serra
El Trovador

IL·LUSTRACIÓ:

Alfons Brosel
Joan Descarga
Antoni Moreno
Jean Paul Poirier

Edita AMICS DE CERCANYA
Passeig 10 d'Abril s/n
PUIGCERDA

Imprimeix: Imprés-Ràpid
LLEIDA

PUBLICACIÓ MENSUAL.

La direcció de la revista no es fa responsable del judicis personals del seus col.laboradors.

Si hi ha alguna cosa difícil en qüestions de premsa, aquesta és poder oferir una informació objectiva a tots els lectors. De fet, l'objectivitat és impossible. Un mateix sucés té una determinada interpretació per uns i una molt diferent pels altres. La solució per la que han optat nombroses publicacions és la de la definició ideològica del seu contingut, a partir de la qual el lector sap perfectament a què atindre's. Però és evident que a Cerdanya no hi ha espai, ni mitjans, ni lectors per a cada una de les corrents de pensament. La solució, per tant, passa per la construcció d'un espai informatiu que, essent obert a tothom, serveixi com a plataforma pública de tots els cerdans, sense exclusions.

Això és el que pretén ésser —encara no ho és— RUFACA. Una tal concepció suposa perdua d'homogeneitat en la línia de la publicació, però els guanys que comporta ho compensen perfectament, doncs no es tracta de negar les diferències lògiques que es produueixen al si de la població cerdana, sinó de fer-ne ressó de totes elles.

Aquesta és una tasca difícil si tots, des de tots els canyons ideològics i físics, no comprenem que RUFACA no ha d'estar al servei de cap grup, sinó de tots els grups, per més enconades que siguin les divergències entre ells. I això no ho repetim ara per casualitat, sinó precisament perquè ara s'acosten les municipals, un tema informatiu de primera importància. Davant elles, RUFACA vol salvaguardar la seva independència per aportar la màxima i la millor informació. I això solament serà possible si des de tots els municipis cerdans, des de totes les candidatures es fa l'esforç de mantenir una actitud no solament oberta al reclam dels lectors de RUFACA i dels electors en general, sinó veritablement activa, adreçant tota la informació disponible per a que la nostra revista pogui oferir-la públicament, sense delimitacions. Entenem que d'aquesta manera la Cerdanya tota hi surt guanyant.

sumari

EDITORIAL	3
ACTUALITAT CERDANA	
Flash	4
Sr. Pere	5
Trobada sobre la Pau	5
El Referèndum a Cerdanya	6
Feca contesta	7-8
Acta pública	9-10
Sobre las Elecciones Municipales	7 i 30
Tribuna Política	10
ART-CINEMA-TEATRE-CULTURA	
Exposición en Alfonso I	11
Escuela de Arte: Una esperanza	11
SALVEM EL CATALÀ	
Caiguda de la preposició davant la conjunció "que"	11
DES DE L'ARXIU	
Privilegi de la muralla	12
RECULL	
Pollastre amb punxa o a l'empordanesa	13
AMICS DE LA NATURA	
Remeis provats	13
AGRARIA	
Qué es la leche	14
SANITAT	
Nuevas colaboraciones	15

GALERIA D'HOMES IL.LUSTRES DE CERDANYA	
Família Pera	15
XERRANT AMB	
El Presidente del C.D.P.	16-17
ENIGMES	
Los cosmonautas tienen miedo a la luna	18
APRENDRE A VIURE	
Khalil Gibran: el meu amic d'aquest cap d'any	19-20
COL.LABORACIONS	
Sylvain Stym-Popper	20
L'Estatut i l'article 151 de la Constitució	21
El cultiu de la vinya a Cerdanya	22
LLETRES	
El llac de Puigcerdà	22
Caminante	23
Carta corta a Colón	23
ESPORTS	
Ajedrez	24
Hocquei: Puigcerdà 8, Vitòria, 6	24
Crieterium Natació Inter-Cerdanya	25-26
Futbol: resultats	26
CARTES A RUFACA	
Resposta a una pregunta	27
Rectificació	27-28
Més sobre el Hospital	28
Rèplica	29

actualitat cerdanya

Flash

GUARDERIA

El dia 19 de Gener tingué lloc la inauguració d'una guarderia infantil. EL NIU, que inclou servei de "Canguros" i "Parking d'infants". Està instal.lada al carrer Font de Lieres, 3-5, 1ro, 3ra.

PREGUNTA

Fa molts dies es veuen plantificats en el carrer Cassi dos pals que, sembla ser, són de la llum. Fins quan hi seran?

COL.LABORACIÓ D'ENTITAT CIUTADANA

L'Obra Cultural de "La Caixa" va col.laborar amb l'Escola Municipal d'Arts Plàstiques fent-se càrrec de l'impressió dels cartells i fullets informatius.

TEATRE

En el mes de Febrer tindran lloc unes xerrades sobre tècniques teatrals. Patrocinat per l'Obra Cultural de "La Caixa". Al mateix temps es faran tècniques d'improvisació.

SENSE ACCIDENTS

Des de que es va tancar l'últim número de RUFACA, no hi ha hagut cap accident d'importància. RUFACA assegura que no hi té res a veure.

RECITAL

El recital previst pel 3 de gener, a la Parròquia de Puigcerdà, amb la participació d'en Celdoni Fonoll i el Duo Internacional de Guitarra Clàssica, no va poguer-se realitzar, doncs els qui havien d'actuar no arrivaren a temps, per dificultats climatològiques a la Collada.

UNA ALTRA PREGUNTA

Quan temps fa que es va pavimentar el carrer Pons i Gasch? Ho preguntem per què ens sembla que hi han molts forats i molt grossos.

L'ESCOLA MUNICIPAL D'ARTS APLICADES A PUIGCERDÀ

El dia 1 de febrer s'inaugurarà oficialment l'esmentada Escola a les 6 de la tarda a la 2na planta de l'antic "Quartel".

QUINA

El 29 de desembre no va poder-se celebrar la tradicional Quina. Els motius foren el no funcionament dels altaveus. La Junta del Fútbol no va volquer responsabilitzar-se del fet. Es celebrà el dia següent i tot marxà a la perfecció, llàstima que la gent, escamada, no assistí majoritàriament.

HOQUEI SOBRE GEL C.H. Boadilla(Madrid) 2 — C. Hielo Puigcerdà 12

Partir de clar domini del Puigcerdà, que fou disputat molt correctament. Els gols del Puigcerdà, quatre cada temps, foren aconseguits (6) per Josep Tonà, (3) Eduardo Kholman, i els tres restants 1 per J.M. Luengo, 1 R. Meya i 1 R. Rovira. Els del Madrid tots a l'últim temps per F. Paniagua i C. Martín

Aquest resultat permet que el Puigcerdà continui líder, esperant amb molta espectació l'últim partit d'aquesta 1ra volta entre el Kharu Titan Madrileny i el Puigcerdà, jugant-se en aquest partit moltes de les aspiracions d'ambdós conjunts, de cara al títol de lliga.

ACLARACIÓ

Hem pogut comprovar que en alguns casos en que la RUFACA no arriba al seu destinatari és degut, simplement, que ha sigut robada de les bústies corresponents.

Malgrat això, però, som conscients de les deficiències que oferim en aquest aspecte. Esperem anar-les millorant.

TEMPORADA DE PESCA

La Societat de Caça i Pesca ens comunica que la temporada de pesca, enguany, començarà el proper 18 de març, per finalitzar el 31 d'agost.

TERRE DES HOMMES

L'Associació departamental dels P.O. de Terre des Hommes ens ha fet arribar un exemplar del seu butlletí, corresponent a Novembre'78. Donada la seva extensió no podem reproduir-lo a RUFACA, però sí dir que aquesta Associació, de manera totalment desinteressada, va treballant per tal de recollir medicaments, vestits, aliments, etc., destinats al Tercer Món.

Per qualsevol consulta o col.laboració cal adreçar-vos a Mme. Giral, 66800 Dorres, que ne's la responsable de Cerdanya.

El 18 de Gener foren detinguts tres espanyols i sis moros al intentar passar la frontera ilegalment. Els tres espanyols, Jorge Farrés Buixant, Miquel Martos i Miquel Pastor Puig, formaven part d'una xarxa que passava a emigrants de forma clandestina. El preu que cobraven per aquesta tasca era de unes 20.000 pessetes.

UHF

A partir del 13 de desembre passat va entrar en funcionament el Canal d'UHF, instal.lat a La Molina per subscripció particular i d'àmbit exclusivament local.

rufaca

EN LA PRENSA FRANCESA

Nota de

"L'INDEPENDANT"

del 15 y 16

de Diciembre

a propósito

de RUFACA

ENCORE UN TITRE CATALAN !

RUFACA

RUFACA, c'est la publication de l'association « Amics de Cerdanya » qui se donne comme un instrument collectif au service de toute la Cerdagne « niant » la division frontalière. La langue catalane y est dominante, mais on y trouve, aussi, des textes en français et en castillan.

RUFACA est techniquement bien fait et doté de nombreuses rubriques : actualitat, ensenyament, salver, el català, amics de la natura, cinema i art, sanitat, esports, lletres et d'autres collaborations aussi éclectiques que stimulantes...car rien de ce qui est production humaine n'est étranger au projet de ce frère, auquel nous souhaitons bonne chance.

Pour tous renseignements (association ou revue), écrire à « Amics de Cerdanya », Passeig 10 d'abril s/n Puigcerdà.

POUR SE PROCURER "RUFACA"

La revue "Rufaca" éditée par les Amis de la Cerdagne à Puigcerdà est en vente à la Maison de la Presse de Bourg-Madame, chez Mme Gineste.

EL SR. PERE I LES MUNICIPALS

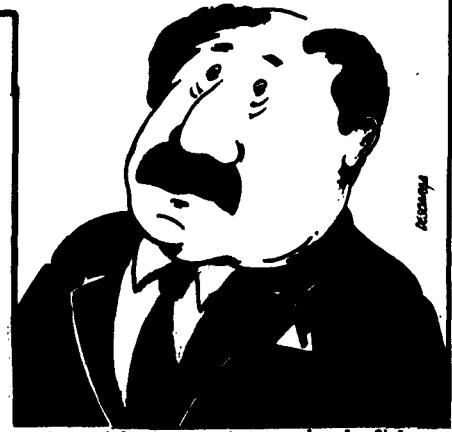
Ens havia convocat per escrit i amb el més rigurós secret: "El dia 15 de gener us espero a les 10 de la nit. Hi havia notícies importants". Firmat: Sr. Pere. Els cinc o sis que havíem estat escollits ens trobàvem ara a la taverna més fosca i més allunyada del poble esperant que el Sr. Pere aparegués. Ens va fer tremolar de fred i d'angúnia durant un quart d' hora, però a la fi es presentà, rodejat d'una aureola de misteri. I començà la reunió. Si algú ens va veure deuria pensar que conspiràvem contra quelcom, però no, només es tractava que el Sr. Pere ens aportés tota la informació que ell havia recollit sobre les municipals a Puigcerdà. I així inicià el seu discurs:

— Us he convocat aquí, amics meus, perquè disposo del número suficient d'informacions fidedignes però secretes, per la qual cosa us demano la més absoluta discreció, i, donat que totes elles tracten sobre les municipals, espero, companys, que no caigueu de cul per terra. — Aques preambul retòric havia servit per a que el ritme de la nostra respiració augmentés sense que gossem demanar-li, encara, qui es presentava. Sé, per exemple, que els comunistes, probrets, es volen presentar. El Peix, el valencià... ja sabeu. Però el meu vot no se le'n duran. Perquè ens fotin les cases i el pis?, au ves, home!, que els voti mossens Carrillo. A veure si a sobre de cabrons haurem de pagar el beure. Sé, també, que els socialistes

es presenten: el Gil, el Bosom..., etcetera. No tenen res a fer, no es menjaran un rosco ni que presentin al "bello Felipe". Així, doncs, descartats: estan massa mal vistos. Després, cap a la dreta, hi han els d'UCD: El Turiera, el Pérez de Rozas, el Llaveria... Ja els coneixem prou, oi? Millor que pleguin abans de començar perquè no faran res de bo. Es volen presentar, també, gent que s'ha ficat a correccita dins Convergència. No heu notat últimament el tracanet que hi ha per l'Ajuntament? De tot això en sap molt el Moliner i potser algun altre conseller, com si no n'haguessin tingut prou amb les animalades d'aquests anys. Estan cremats, ben cremats.

Els dubtes omplien els nostres caps. No se'ns occurria pensar quina opció li quedava al Sr. Pere i a tots els votants quan tan malament havia pintat a tots els possibles candidats. Però — "màgia potàgia" —, ell continuà:

— Ep!, no correu que encara no s'ha acabat. Podeu fer totes les combinacions que volgueu: UCD-PSUC, PSC-CDC, PSC-PSUC, UCD i CDC, PSC-UCD, o bé barrejeu-les de tres en tres o bé tots en un mateix sac: una candidatura des d'UCD fins el PSUC que també s'en parla. I a partir d'aquí a fer quinieles. Però encara hi podeu afegir uns altres ingredients: els independents. El resultat o els resultats seran una escudella barrejada on els cigrons són amics amb la

verdura i les carottes amb els fideus.

Arribats a aquest punt, tots varem pensar que el Sr. Pere desvariaba, que s'havia tornat boig. Però ell, implacable, proseguí:

— Sigui com sigui, sigui amb escudella o sigui amb productes no adulterats, no ens menjarem res de res. Afortunadament sóc coneixedor d'una solució salvadora per Puigcerdà, la qual encara no es puc dir.

Estàvem bocabadats, incapços de pronunciar mitja paraula i barrinant quina podia ser la gent que podia aportar aquesta altra solució, fins que a algú se li va acudir demanar:

— Què es pensa presentar-vos tè a les municipals, Sr. Pere?

La pregunta quedà penjada a l'aire i com que se'm ha acabat l'espai us prego que no deixeu de comprar la RUFACA del mes que ve on aquesta tremenda incògnita quedrà resolta.

KERE

TROBADA DE REFLEXIÓ SOBRE LA PAU

El passat dos de gener, un dia després de la jornada mundial per a la Pau, tingué lloc a la Sala Parroquial de Puigcerdà una trobada de joves de reflexió sobre la Pau, en la qual hi participaren fonamentalment cristians cerdans, d'una o altra banda de la "frontera".

Aquest encontre que caldría qualificar d'èxit, tan per l'elevat nombre de joves que hi participaren (prop d'una seixantena) com per la manera en que transcurreu (presentacions, debats, assem-

blea dels cristians...), es desenvolupà sota el lema "La Pau també depén de tú".

Després d'un sopar "de campanya", els joves van acomiadarse, no sense abans passar un parell d'hores plenes de cants i jocs. El tradicional "Cant dels adéus" resonà, prop de la mitjanit, i serví per posar un punt i seguit preparatori per a les properes trobades que ja s'anunciaren.

JOAN M.

EL REFERÈNDUM A CERDANYA

El mes passat RUFACA publicà els resultats del Referèndum Constitucional a tots els municipis cerdans, però ja se sap que a cada impremta existeixen uns fantasmares que de tant en quant en fan de les seves. Doncs bé, aquesta vegada els fantasmares van fer que els esmentats resultats es publiquessin en un espai tan petit que resultaren il·legibles. D'aquí que haguem cregut convenient tornar-los a publicar amb una breu valoració adicional. Si hi ha alguna dada important per valorar aquest referèndum, aquesta és la del grau d'abstenció. Pel que fa referència a Catalunya l'abstenció va ésser del 31,2 per cent, és a dir, un 68,8 per cent de participació. A Cerdanya el percentatge participatiu, si bé no és tan alt, tampoc s'allunya massa de la tònica mitja catalana: 65,92 per cent (34,08 d'abstenció). Es

destaquen quant a participació els municipis de Ger (81,65), Fontanals (73,86), Bellver (72,14), Prullans (73,14), Bolvir (70,17), Das (71,84), Llívia (71,60) i Meranges amb el 70,96 per cent.

En sentit contrari, per l'alt grau d'abstenció, es de subratllar que Alp no sobrepassés el 50 per cent (44,67 per cent) probablement a causa d'un considerable nombre de gent que està censada a La Molina, però que no hi habita regularment. També amb participació força baixa es presenten els pobles d'Aja i Vilalbovent (56,98 per cent de participació) i la Batllia de Bellver (58,97).

Pel que respecta als "NO", Fontanals i Ger presenten els percentatges més alts amb un 11,79 per cent i un 8,98 respectivament. El percentatge global de la comarca (5,25) i el de Puigcerdà (6,32)

tanmateix no s'allunyen gaire dels obtinguts a nivell català (4,6 per cent).

Els SI, per tant, segueixen també la tònica catalana: 89,04 per cent per Cerdanya i 90,4 per cent per Catalunya.

D'alguna manera es pot dir que, amb petites diferències concretades amb una major abstenció (2,8 per cent de diferència) i un petit grau més alt de vot negatiu (0,6 per cent més que a Catalunya), la Cerdanya ha pres la mateixa opció que la majoria del poble català.

Destaquem, finalment, els nombrosos errors que presenta el cens de Puigcerdà, errors que afecten sobretot a la població compresa entre els divuit i vint-i-un anys. Esperem que per les properes eleccions generals i municipals estiguin ja arreglats.

RESULTATS CONSTITUCIÓ 6-12-78

	AGE Vilalbovent	ALP	BELLVER				BOLVIR	DAS		Fontanals	GER	SAUS	GUILS							
CENS	179	817	507	822	171	103	287	218	86	181										
VOTANTS	102	365	299	593	120	74	212	178	57	124										
SI	89	p/c 87,25	316	p/c 86,57	278	p/c 92,97	551	p/c 92,91	101	p/c 94,16	68	p/c 91,90	180	p/c 84,90	149	p/c 83,70	50	p/c 87,71	112	p/c 90,32
NO	8	7,84	13	3,56	8	2,67	10	4,16	5	4,16	3	4,05	25	11,79	16	8,98	4	7,01	9	7,25
BLANCS	4	3,92	27	7,39	13	4,36	30	3,50	12	10	3	4,05	7	3,31	10	5,61	2	3,50	3	2,43
NULS	1	0,99	9	2,48	0	—	2	0,36	2	1,68	0	—	0	—	3	1,71	1	1,78	0	—
PARTICIPACIÓ	56,98 p/c	44,67 p/c	58,97 p/c	72,14 p/c	70,17 p/c	71,84 p/c	73,86 p/c	81,65 p/c	66,27 p/c	68,50 p/c										

	ISÒVOL	LLES	LLÍVIA	MARTINET MONTELLA	MERANGES	PRATS i SAMPOR	PRULLANS	Puigcerdà		TOTAL CERDANYA										
CENS	189	290	57	493	62	90	175	4.367		9.611										
VOTANTS	125	162	411	340	44	60	128	2.942		6.336										
SI	109	87,20	157	96,91	367	89,29	320	94,11	42	95,45	53	88,33	122	95,31	2.578	87,62			5,642	89,04
NO	4	3,20	2	1,23	24	5,83	10	2,94	0	—	2	3,33	4	3,12	186	6,32			333	5,25
BLANCS	12'	9,60	3	1,86	9	2,18	9	2,64	2	4,55	4	6,66	2	1,57	159	5,40			311	4,90
NULS	0	—	0	—	11	2,70	1	0,31	0	—	1	1,68	0	—	19	0,66			50	0,81
PARTICIPACIÓ	66,13	55,86	71,60	68,96	70,96	66,66	73,14	77,37												65,92

FECSA, CONTESTA

En el nostre número anterior havíem publicat una carta adreçada a FECSA, en la qual demanàvem, quasi exigiem, s'informés a la comarca del servei que ofereix aquesta companyia. Evidentment, brindràvem aquestes fulles com a mitjà per a publicar la posició de FECSA.

La resposta ha arribat, encara que no per escrit, doncs sembla ser que només podia contestar-la d'aquesta manera el Director General. De totes maneres, creiem vàlida la decisió finalment adoptada de convocar-nos, de forma més o menys informal, a una trobada conjunta per derimir aquestes qüestions. Per part de FECSA hi assistí el propi Delegat Local, Sr. Colomer, acompañat pel Sr. Solà. D'aquella trobada...

(Interrumpim l'escrit per senyalar que en el moment d'escriure aquestes línies, diumenge, 14 de gener, aproximadament a les 12,30 i per espai d'uns 10 minuts, no hem tingut llum. Simplement constatem...)

...intentem reflectir-ne el que es va parlar, el més fidelment possible.

Obrí el foc de la reunió, per dir-ho d'alguna manera, RUFACA, puntualitzant que mai havia sigut la seva voluntat ofendre els treballadors de FECSA. Què la carta, i per tant les preguntes, anaven dirigides a la companyia, a fi i a compte, la responsable d'un servei públic tal com és el suministre elèctric.

QUINES FOREN LES CAUSES DEL DARRER "APAGÓN"

Dit això s'entrà plenament a contemplar les quatre preguntes que constituïa la carta. A la primera, la referent al darrer "apagón" d'importància sofert a finals de novembre, el Sr. Colomer ens explicà el següent:

Efectivament, els passats 27 i 28 de novembre, la Cerdanya va quedar-se sense suministre d'energia elèctrica. Recordareu que el mateix 27 hi havia una tempesta considerable. Imagineu-vos, doncs, la seva intensitat a dalt la Collada, a la que hi podem afegir el fort vent. Bé, una vegada allà, varen comprovar que l'averia venia de fora de Cerdanya i per tant calgué baixar fins Ribes, on es veigué que existien averies en el sistema

general i que per tant tampoc provenien d'aquest sector. S'hi afegim els innumerables incendis forestals que cobrien tota la zona completen el quadre del desastre.

Finalment es va saber que l'origen de tot això estava a Fígols, el sistema va caure a terra i que, per tant, des de Cerdanya poca cosa podia fer-se. Fou necessària la normalització de la línia poc a poc, sumant-hi el problema que tampoc les centraletes de Ribes funcionaven, ni que tampoc la central de Sanillès funcionés, degut a la manca d'aigua, malgrat la potència d'aquesta contral sigui insuficient per abastir la Cerdanya.

Fins aquí, doncs, les causes que motivaren l'"apagón" que mencionàveu en la vostra carta, tot i que nosaltres, ella que travalem a FECSA, ferem tots els possibles per abreviar la durada de l'averia.

A PARTIR DEL NADAL '73 QUÉ HA FET LA COMPANYA?

El Sr. Colomer continuà amb la segona pregunta, tot assenyalant que ell no hi era per aquella època, però si pot indicar-nos una sèrie de millores que la FECSA ha portat a terme des d'aquella data. Des d'una reforma interior en les línies de Cerdanya, passant pel canvi d'aquestes mateixes línies quan era convenient, la construcció d'una xarxa de 25.000 volts a La Molina, la reparació de les instal·lacions de la Collada, la regulació i explotació de la línia de la RENFE, la construcció d'una estació de maniobra a Alp, amb dues línies paral·leles que funcionarà a partir de Pasqua, reguladors, dos automàtics, enllaços, etc., etc.

Malgrat aquestes millores, però, nosaltres no veiem massa l'efectivitat que havien pogut tenir a la Cerdanya, doncs evidentment la corrent s'anava molt sovint, les oscil·lacions eren bastants freqüents i des de la perspectiva de l'usuari, les coses estaven igual. Per això al insistir-hi, el Sr. Colomer ens contestà coses realment importants:

El parlava com a tècnic, i en aquest sentit senyalà que és quasi bé impossible tenir, ni tan sols pensar-ho, una xarxa, unes instal·lacions sense cap mena d'averia. Que sempre falla algo i que per tant la seguretat al 100 per cent és pràcticament impossible. Fins i tot les línies de 110.000 volts estan in-

closes en aquest risc, encara que menys. Tampoc ofereixen aquestes garanties les línies subterrànies, i en molts casos les averies que s'ocasioneen són de més malt arreglar i més difícil de localitzar-les.

També, per el que respecte a les oscil·lacions, cal dir que són inevitables, i més en el cas de Cerdanya, que es troba en una cua del sistema. Es poden evitar que siguin molt grans, però treure-les totalment tampoc és possible ni amb línies de 110.000 volts.

I en aquest apartat cal senyalar que Llúvia té el problema més agreujat encara. Per un cantó, al ésser la cua de la cua resalten encara més aquestes imperfeccions; i per l'altre, les línies d'aquest municipi són propietat de l'Ajuntament i per més que hi faci FECSA ha de comptar amb la col·laboració d'aquest Ajuntament. Per exemple, en aquests darrers mesos, la companya ha instal·lat sis transformadors en la zona, però no han paliat totalment els efectes al municipi.

Tot això que anem dient no és problema de potència. Els últims dies de l'any, que és quan més demanda hi ha, es varen fer una sèrie de comprovacions i totes resultaren positives, en el sentit de que arreu arriba la suficient potència i, més, en sobra.

LA RELACIÓ ELÈCTRICA AMB FRANÇA?

El Sr. Colomer i dins aquest aspecte, no va voler mai reconèixer que l'opinió general tenia raó: que a l'altra banda de la frontera tenien millor servei. Deia que a la Cerdanya "francesa" han de tenir les mateixes averies de manteniment i que també a l'any 1973 Font-Romeu havia quedat sense llum. Possiblement tingués raó, però això era notícia a França, com també ho era el que no fa gaires dies tot França tingués un "apagón" de quatre hores i que fins i tot TV espanyola ho donés com a notícia. El que passà, al menys a Cerdanya, ja no és "noticiable", és pràcticament habitual. Tornant al tema, però, tan sols cal viure davant la zona francesa per poguer comprovar que quan nosaltres tenim llum, ells també en tenen, i quan nosaltres no en tenim, a aquella zona llueix la llum com si tal cosa.

De totes maneres, el Sr. Colomer ens digué que estava autoritzat a informar-nos de les relacions que havia tingut FECSA amb França sobre la qüestió d'un possible

suministre d'ajut. En primer lloc cal dir que la potència que es demanava era d'uns 40.000 volts, xifra bastant allunyada de la que podien oferir des de l'altra part de la comarca: 25.000 volts. Això evidenciava que a aquella zona no els sobra, ni en tenen massa, la veritat, de potència. Malgrat tot, però ja s'havien començat a fer gestions per adquirir terrenys prop la frontera per posar-hi les instal·lacions tècniques que calguessin.

Finalment les negociacions no portaren a cap fi i es tingué que deixar-ho tal i com estava.

LA LINIA D'ADRALL

Sobre el projecte d'una línia

que aniria d'Adrall fins al peu del Cadí, el Sr. Colomer ens informà que el projecte havia sigut abandonat, malgrat estigués molt avançat en el seu aspecte burocràtic (aconseguir els terrenys i els permisos...). I havia estat abandonat per creure que un segon projecte era millor: el que sortia de Serc (Alt Urgell). Es dona el cas que aquest projecte havia estat realitzat, fa quaranta anys, i que va ésser destruit per les Fuerzas Nacionales.

Les avantatges que ofereix Serc són bastants i importants: la línia és més curta, amb més garanties de continuitat de servei i, endemés, que Serc té una térmica de carbó, quan Adrall no tenia

central productora.

Per altra banda, aquest nou projecte també constarà d'un doble circuit de 110.000 volts i que pot entrar en funcionament en un temps més o menys curt, segons els tràmits legals s'accelerin, doncs la construcció de la línia en si pot tenir una durada d'uns cinc mesos.

Fins aquí, doncs, la resposta de FECSA a les nostres preguntes. Si aquestes han sigut satisfactoriés o no, ho deixem a la consideració dels nostres lectors i de tots els cerdans. Oferim, però, les nostres pàgines per que cadascú de nosaltres hi pugui expressar la seva conformitat o disconformitat.

RUFACA

ACTA PÚBLICA

CLASE 8^a

ENCOPTEADA

JUZGADO DE POLICIA. JUICIO VOLUNTARIO DE VILAFRANCA DEL PENEDES

- E D I C T O -

En virtud de lo acordado en esta fecha en Juicio Voluntario de Quiebra, con el número 237/78 a instancia de "Comercial de Alimentación S.A.", representada por el Procurador Sr. Seguí, por el presente se hace saber, que en la misma se ha dictado el auto que a continuación se transcribe, y a los efectos ordenados en la parte dispositiva de referido auto, y para su oportuna publicación.

" A U T O . - En Vilafranca del Penedès, a trece de Noviembre de mil novocientos setenta y ocho.

Dada cuenta por presentado el anterior escrito con los documentos acompañados y por provisto Juicio Voluntario de Quiebra por el Procurador D. Ignacio-Francisco Seguí García, en nombre y representación de la entidad "Comercial de Alimentación, S.A.", formarse los oportunos autos y registro. Se tiene por comparecido y parte al Procurador Sr. Seguí en representación de la entidad "Comercial de Alimentación, S.A.", en virtud de la escritura de poder presentada, la que le será devuelta dejando testimonio literal en autos, en la que se le faculta especialmente para la solicitud de esta quiebra, entendiéndose con el mismo las sucesivas diligencias en la forma prevista en la Ley, y

RESULTANDO, Que el procurador Sr. Seguí en representación de "Comercial Alimentación, S.A.", mediante escrito de fecha 10 de Noviembre pasado solicita la declaración en estado legal de quiebra voluntaria de su mandante, alegando en síntesis que su representada ha padecido las consecuencias de la crisis general económica del país, habiendo disminuido la demanda de los productos que elabora y no pudiendo atender al pago corriente de sus obligaciones, por lo que va en el caso de solicitar su declaración en estado legal de quiebra voluntaria, según dispone el artículo 874 del Código de Comercio; que a la expresa "Comercial de Alimentación, S.A." tiene su domicilio social

en Vilafranca del Penedès, calle Pasteur, 15, en virtud de escritura de cambio de domicilio social otorgada por el Presidente del Consejo de Administración de referida entidad D. Juan Boleoforo Maríny, el 9 de Mayo de 1.961, ante el Notario de Barcelona Sr. Claver Armenteros. Comprobaba a dicho escrito el balance, del que se desprendía que el pasivo ascendía a 15.567.309.- pesetas, y el activo a 13.102.215.- pesetas, así como la memoria explicativa de lo antes dicho.

CONSIDERANDO: Que al concurrir en el referido caso las circunstancias que prevalecen los artículos 1.324 de la Ley de Enjuiciamiento Civil y 1.017 y siguientes del antiguo Código de Comercio de 1.829 y concordantes, procede declarar el estado de quiebra voluntaria a "Comercial de Alimentación, S.A." con todas las consecuencias que ello entraña.

CONSIDERANDO: Que el Juicio al dictar el Auto de declaración de quiebra hará el nombramiento de Comisario de la misma, el cual recorrerá en un comerciante particular, y acordará lo demás que previene el artículo 1.044 del Código de Comercio antes citado, según determina el artículo 1.333 de la Ley de Enjuiciamiento Civil, debiéndose acordar el arresto del quebrado en la persona del Presidente del Consejo de Administración de la repetida sociedad anónima y solicitante de esta quiebra.

VISTOS los artículos citados y demás de pertinente y general aplicación, así como el artículo 1.323 y siguientes de la Ley de Enjuiciamiento Civil.

S. S.º; POR ANTE MI EL SECRETARIO, DIJO: SE DECLARA EN ESTADO DE QUIEBRA VOLUNTARIA A LA ENTIDAD "COMERCIAL DE ALIMENTACION, S.A.", con establecimiento abierto en la calle Pasteur, 15 de Vilafranca del Penedès, quedando imibilitada para administrar y disponer de sus bienes; se nombra Comisario de la Quiebra a D. Juan Encí Barrera, vecino de Barcelona, calle Córsega, nº 200, 1º, 1º, al quo se comunicará su nombramiento haciéndole saber el Procurador Sr. Seguí a fin de que comparezca ante este Juzgado y provisoria aceptación del cargo procede inmediatamente a la ocupación de los bienes y papeles de la quebrada, inventario y depósito, en la forma que la Ley determine; para el cargo de

CLASE 8^a

IA 2648515

- 2 -

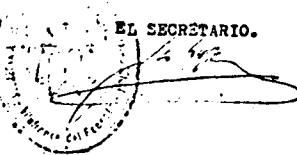
Depositario se designa a D. Carlos Obregón Roldán, vecino de Barcelona, Ronda San Pedro, 13 - 6^a, 1°, el cual antes de dar principio a sus funciones comparecerá a la presencia judicial a acentuar el cargo y jurar en su caso, el fiel desempeño del mismo, poniéndole bajo su custodia la conservación de todos los bienes hasta que se nombran los Síndicos; se decreta el arresto del quebrado en la persona del Presidente del Consejo de Administración D. Juan Bolívar Martínez, quedando arrestado en su domicilio si en el acto de la notificación de este Auto presta fianza en metálico en la suma de CIENTO PESETAS, y de no prestarla será ingresado en PRISIÓN exhibiéndose a tal fin el oportuno mandamiento; procede seguidamente a la ocupación de las pertenencias de la entidad quebrada, sus bienes, libros y papeles y documentos de giro, que tendrá efecto en la forma prevista en el artículo 1.046 del Código de Comercio de 1.829; se retrotraen los efectos de la quiebra por el día que resulta haber cesado el quebrado en el pago corriente de sus obligaciones y con la calidad de por ahora y sin perjuicio de terceros a la fecha de 1 de Septiembre de 1.978; sin perjuicio de su ulterior modificación; se decreta la rotación de todas las correspondencias, postal y telegráfica de la quebrada, para lo cual se expedirá la oportuna comunicación a la Administración de Correos y Telégrafos a fin de que se remita a este Juzgado toda la dirigida a la quebrada, procediendo a su apertura en las fechas que se señalan; expedirán mandamientos por duplicado al Registro Mercantil de la Provincia así como al de la Propiedad de esta Villa haciéndoles saber la existencia de este Juicio Universal para constancia de la incapacidad del quebrado; publicúquese la parte dispositiva del presente Auto mediante edictos que además de fijarse en el tablón de anuncios del Juzgado se publicarán en los semanarios "Notícias" y "La Voz del Penedés" de esta Villa, así como otro en un diario o semanario de la localidad de Llivia, insertándose asimismo en el Boletín Oficial de la "Provincia" y en el Diario de Barcelona, haciéndose constar que la quebrada queda incapacitada

para la administración y disposición de sus bienes y las demás preventivas y prohibiciones que señala el Código de Comercio, requiriendo al propio tiempo en los mismos edictos a las personas que tienen en su poder alguna cosa de la pertenencia de la quebrada para que la manifiesten al Comisario, bajo apercibimiento de ser declarados cómplices de la quiebra y proviniendo a los que adeudan cantidades al quebrado que las entreguen al Depositario bajo los apercibimientos legales. Se decreta la acumulación al presente Juicio Universal de todas las ejecuciones pendientes contra la quebrada, a excepción de aquellas en que sólo se persigan bienes hipotecados; una vez que por el Sr. Comisario se haya presentado el estado o relación de acreedores que se formará con la documentación que al efecto se lo entregue, se calculará día para la celebración de la primera Junta General a fin de proceder al nombramiento de Síndicos. Solicitud que sea por la presente se expidieren los oportunos testimonios del presente para uso de sus derechos en las Delegaciones de Hacienda y de Trabajo competentes para adoptar la oportuna resolución a la vista de la presente quiebra; y con testimonio de esta resolución encárguese las demás piezas de este Juicio Universal Voluntario de Quiebra.

Así por esta Auto, lo mandó y firma el Sr. D. Antonio Rogero Baró, accidentalmente Juez de Primera Instancia de esta Villa y su Partido; doy fe.

D./. Antonio Rogero Baró... rubricado. — Ante mí. José Majá.
Y en su virtud y a los efectos ordenados, para su oportuna publicación, expido el presente en Vilafranca del Penedés, a trece de noviembre de mil novecientos setenta y ocho.

EL SECRETARIO.

firmado: José Majá Llopast.

SOBRE LES ELECCIONS

MUNICIPALS

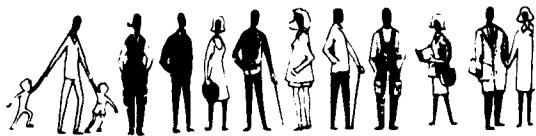
Aquest article, com tots els que seguiran, pretén ser una aproximació al panorama electoral de Puigcerdà, ja que creiem que és molt important davant la proximitat de les eleccions municipals.

És cert també que fins el 12 de febrer no es presentaran les coalicions i fins el 22 les candidatures, però hem cregut convenient donar una informació prèvia sobre tot el moviment que hi ha hagut i que hi ha sobre el procés que portava a la configuració de les diferents candidatures que es presentaran a les eleccions. Cal dir també que algunes informacions no deixen de ser ru-

mors i de segona mà, però ens sembla important constatar-los. Pretenem, en la mida del que sigui possible, cobrir tota la informació sobre les eleccions locals, fins que es celebren el dia 3 d'abril, amb entrevistes a les diferents candidatures, informació sobre la campanya electoral i tot el que pogui servir per a que la gent de Cerdanya estigui informada i prengui conscièn-

cia de la importància que té aquesta consulta popular. Voldriem dir que les informacions no són del tot complertes, com haguessim desitjat, degut a la manca de temps per la nostra part i degut que cada dia hi ha noves informacions i nous rumors. En el present article ens centrem sobre tot a Puigcerdà i Llivia, doncs són els únics municipis dels que tenim alguna informació, espe-

(segueix a la pàgina 30)

Tribuna Política (oberta a tots els partits)

PSC-PSOE

**LIBERTAD,
INFORMACION
Y PARTICIPACION:
ES LA HORA DEL PUEBLO**

Tras la promulgación de la Constitución, llega la tarea de estructurar España a la medida de los españoles, para que deje de ser aquella "España invertebrada" que ya anunciaba Ortega y Gasset en 1922. España tiene que ser —cada vez más— lo que queramos que sea los españoles todos, y ello sólo es posible participando todos en su construcción. El momento clave ha llegado: las elecciones legislativas y las generales son el punto de arranque. De sus resultados dependerá en gran parte la organización patria en los próximos años. De las legislativas nacerá un nuevo gobierno que deberá encauzar la organización política y administrativa del Estado y de las Autonomías, así como la vida socio-económica del país.

De las municipales surgirán los nuevos equipos que con la Generalitat deberán administrar nuestros pueblos y comarcas a tenor de la relación de fuerzas resultante. Hemos de comprender por tanto, que del hecho de que nazcan consistorios predominantemente continuistas o no, dependerá el que la población pueda participar con mayor o menor amplitud en las tareas de su autogobierno y de la propia administración. Y no sólo esto, sino que cada formación política representa unos intereses muy concretos y que de su llegada al poder y de su mayor o menor hegemonía dependerán las realizaciones futuras. Y que cuanto más a la derecha se sitúe el centro de gravedad, más conservadurismo y más defensa de los intereses del gran capital, en tanto que a medida que nos acercamos a posiciones de izquierda nos aproximamos a fuerzas políticas que defienden los intereses de las clases populares y trabajadores principalmente.

10

Si los partidos de derecha están organizados desde arriba y responden a las directrices de sus amos todopoderosos, que no necesitan la colaboración de los de abajo —que más bien suponen un estorbo— y únicamente requieren su voto —que ellos utilizarán en beneficio de sus intereses más directos y ocultos—, los socialistas propugnamos todo lo contrario: la participación en libertad, con igualdad de derechos y oportunidades, porque es la única forma de que el pueblo llano pueda enfrentarse a toda clase de intereses egoistas y bastardos, para que todos unidos podamos defender lo que es de todos y unos pocos quieren llevársenos. Nosotros queremos que todo el mundo esté plenamente informado y conozca lo que se oculta en los secretos trasfondos del poder, que nada pueda cocerse entre bastidores, para que ningún avisado pueda engañarnos. Nosotros pedimos la colaboración desinteresada de todos y luchamos para que el poder se halle lo más repartido y contrapesado posible, que no se acumule en unas pocas manos, que todos intervengan en la medida de sus posibilidades y capacidades. Nosotros no queremos que todo dependa del alcalde, ni siquiera del pleno municipal, sino de toda la población. Sólo así se podrán conseguir Ayuntamientos que lleven adelante lo que el pueblo quiera y en la forma y medida que el pueblo decida. Sólo así se consolidará la democracia real. Sólo así se cumplirá el deseo del Rey, de que la soberanía radique en el pueblo.

**AGRUPACION COMARCAL
DE LA CERDANYA
(PSC-PSOE)**

PSUC

**CANDIDATURA
PROGRESSISTA
PER A LES MUNICIPALS**

L'allocació del President Suárez a TV el dia 29 de desembre ha capgirat tots els projectes polítics i econòmics del pais. La urgent necessitat de les municipals, l'aprovació de l'Estatut i les conseqüents eleccions al Parlament Català, que hauria permés endegar veritablement el procés d'autogovern de Catalunya, s'han vist malmeses per una decisió unilateral que aboca al pais a una situació de provisionalitat fins la celebració de les eleccions generals, de tot punt innecessàries i que només afavoreixen els interessos concrets de l'UCD.

Les eleccions generals són aquí molt a la bora de les municipals, malgrat el PSUC haguen defensat des de fa molts mesos la celebració de les municipals i malgrat considerem nefasta la convocatòria de les generals. Per tant, constatant aquest fet, el PSUC hem decidit municipalitzar la campanya de les generals i intentar arribar a tota la comarca i, especialment, a Puigcerdà per oferir unes propostes concretes per la Cerdanya que acompanyin a les que fem a nivell català i de l'Estat Espanyol.

La campanya per les municipals, doncs, de fet ja ha començat. Aprofitem aquesta columna per oferir el nostre ajut a totes les candidatures progressistes que es presentin als municipals cerdans, una col.laboració desinteressada i solament encaminada a trobar la necessària coordinació amb totes aquelles candidatures que es plantegin desarrelar el caciquisme i oferir unes garanties d'honestetat en la gestió dels ajuntaments, de forma que acabin, entre altres coses, amb la disbauxa urbanística.

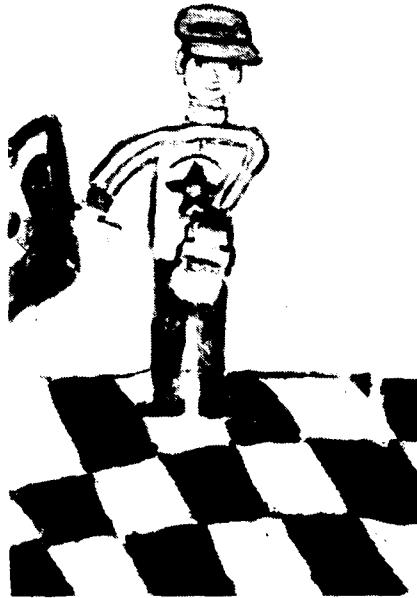
Pel que respecta a Puigcerdà, reafirmem la nostra voluntat d'arribar a la constitució d'una candidatura progressista que apleguï a socialistes, comunistes i ciutadans independents i que pogui conduir l'Ajuntament amb honradesa, eficàcia i oferint a la població uns canals participatius suficients, així com informació a tothom de forma que la seva gestió sigui absolutament transparent.

EXPOSICIÓ EN ALFONSO I

Los días 20 y 21 de diciembre tuvo lugar la exposición de los trabajos manuales y dibujos realizados por los alumnos de EGB en el Colegio Alfonso I. A pesar de que nevaba mucho, vino mucha gente a verla.

Agradecemos a todos su asistencia y...
¡Hasta pronto!

Alumnos EGB 6*

ESCUELA DE ARTE, UNA ESPERANZA

Es sabido por todos que al fin en Puigcerdà contamos con una Escuela Municipal de Artes Aplicadas. Enhorabuena para todos. Para jóvenes y no tan jóvenes, toda vez que el Arte no entiende de edades.

Podemos decir que ya era hora de que algo se hiciera en tal sentido. Durante largos años nuestra Villa ha carecido de un medio de formación en las Bellas Artes y honestamente creo que justamente nuestra bella comarca cuenta con unas be-

llezas naturales que se prestan a la creatividad artística, sea cual sea el medio.

La escuela cuenta con un profesor de reconocida competencia, D. Juan Descarga, que viene avalado por su labor en Escuela Massana de Barcelona. Ese es un punto fundamental que imagino dio el último impulso a hombres que dentro de nuestro Ayuntamiento acariciaban la espeanza de crear tal Escuela.

Mas cabe una incógnita que

me permite plantear... ¿habrá suficiente alumnado para compensar tal esfuerzo...?

¿Sabrá nuestra juventud, especialmente, aprovechar la oportunidad que ahora se le brinda...?

Existe algo peor que la pereza física, y es la mental. Debemos abrir nuestros ojos, de alma y cuerpo, al Arte, a esa maravillosa puerta a la belleza. Correr la aventura de la creatividad, intentar captar aquello que nuestra retina ha podido ver, y no con la frialdad de una fotografía sino con la personalidad y quizás imperfección, propia, que cada uno de nosotros pueda darle.

J. Fullana

salvem el català

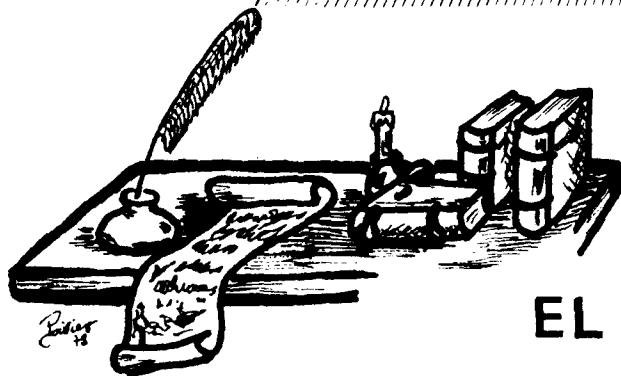
CAIGUDA DE PREPOSICIONS DAVANT LA CONJUNCIÓ "QUE"

L'ús de les preposicions "a", "de" i "en" davant una oració introduïda mitjançant la conjunció "que" és incorrecte. Això tant si la preposició és simple com composta.

Observem les diferents construccions: "El nen té dret a que l'escoltin"; "Estic content de que hagis vingut"; "Tinc interès en que vingueu aquest cap de setmana"; "Des de que vaig venir..."; "Abans de que no ho fací ell, fes-ho tu". Aquestes formes les haurem de substituir per les correctes respectives: "El nen té dret que l'escoltin" o bé "el nen té dret a ser escoltat"; "Estic content que hagis vingut", "... de la teva vinguda"; "Tinc interès que vingueu aquest cap de setmana"; "Des que vaig venir..."; "Abans que ho faci ell, fes-ho tu".

Moltes vegades, però, hom transforma aquest "que" conjunció en un "què", com si es tractés d'un pronom relatiu, i llavors dóna per vàlides les formes "a què l'escoltin", "... de què hagis vingut", "... en què vingueu", la qual cosa fa perdre una particularitat més a la nostra llengua. Si comparem els escrits dels nostres autors medievals amb molts dels moderns, veurem com aquells mantenen les formes correctes i els actuals, però, no respectant aquests trests característics de la nostra llengua, l'apropen d'una manera impàvida al castellà, no tenint en compte que les formes "a, de, en más que" són alienes al català (com també ho són a les restants llengües llatines). Per això, cal indubtablement donar preferència a la construcció antiga.

LAURA FABRA

EL PRIVILEGI DE LA MURALLA

Avui dia, en veure aquesta vila tan oberta, tan acollidora, tan festiva i joiosa, fins i tot tan modernitzada, ningú diria que en temps passats —ja certament un xic lluynans— hagués estat murada. Ningú ho diria, i no obstant, res més cert.

Era el propi rei fundador de Puigcerdà —Alfons I, el Cast— qui l'estiu de 1177, fixava, des d'Hix, el seu reial i previsor esguard en aquest turó o “puig”, on estava assentada la Vila, amb l'intent de fer-ne —donada la situació estratègica d'aquest lloc— una veritable plaça forta i ben murada, que fos una certera e inexpugnable fortificació en aquests confins geogràfics del seu reialme, no sols per la defensa d'aquestes terres —aleshores inòspites i estèrils— si que també per fer-ne una talaia constant, perenne d'aquests dos passos: Querol i la Perxa, portes sempre obertes als continus embats dels seus enemics.

I a fe, que ho va encertar, com s'ha demostrat en mil ocasions que en el transcurs dels temps en que fou atacada aquesta vila, i que gràcies a la seva sólida fortificació, prevista i ordenada per aquell gran monarca, va resistir molts trontolls de guerres, invasions i setges.

El privilegi de la muralla atorgat a Puigcerdà, amb encuny de manament, data del 1181, en què el rei Alfons I, deia: "... ut villam claudatis et ibi forciam faciat"; és a dir, “per tal hi feu un fort, clos amb muralles”. A l'efecte, els afanquí de la qüestia, peatge i lleu-
da.

Així doncs, les muralles de Puigcerdà foren construïdes per ordre de l'esmentat rei Alfons, a partir de 1181. S'hi treballava de valent, durant els segles XIII i àdhuc en el XIV.

Jaume de Mallorca, l'any 1270, determinava que no es pogués edificar cases ni altra mena

d'edificis en el carreró existent entre els valls o trinxera VELLA i la trinxera NOVA, oberta al contorn de la muralla, ni tampoc arran dels mateixos murs; de manera que havia de quedar-hi un espai suficient per a la fortificació de la vila; fins i tot manava que fossin enderrrocades les cases que hi havien estat edificades.

Més endavant, l'any 1291, el mateix rei de Mallorca insisteix en que es fortifiqui la vila amb murs, torres, trinxeres, barbacanes, etc., i reitera la prohibició d'edificar prop dels murs ni de les trinxeres, sota pena —per als qui attemptessin fer-ho temeràriament— d'ésser declarats infames i privats de tot acte o dret legítim; ans bé, vol i mana que tota aquesta fortificació de murs, torres, trinxeres i barbacana, sigui sempre de la comunitat de la vila, i que l'esmentat Comú ho tingui sempre en condret.

L'any següent —1291— atès que les susdites obres eren molt costoses, el propi rei Jaume autoritzà al Comí de Puigcerdà que pugui fer CISA de tot allò que es comprés o vengués a Cerdanya (tal com es feia a Perpinyà), sota pena de perdre la mercaderia aquell qui les frau a dita cisa. La cisa es cobrà tota la resta d'aquelle segle, i també durant els primers anys del següent per tal d'acabar la GRAN MURALLA o MURS VELLS.

Sovint es parla dels murs vells o gran muralla, i dels murs nous; ja hem parlat també en altre indret —any 1270— de la trinxera vella i la trinxera nova. Cal aclarir, doncs, aquesta dualitat: Sembla que el projecte inicial del rei Alfons I, era el de construir en aquest turó una gran ciutat, i per tant la gran muralla per ell ideada, havia d'arribar fins al pla de Rigolisa; tanmateix, amb el temps —vers 1270— calgué desistir d'aquell primitiu projecte —que, per cert, ja estava molt avançat— i es procedí a construir un cercle amurallat més reduït.

De la gran muralla o murs vells, se n'han trobat vestigis als camps a l'entorn de l'estany i a l'horta de la vila; a les Torres Llopis, Jurnó, Moner, Clausolles, camp del Gaietà, a la Font d'en Lleres, des d'on, sent mig cercle, anava cap a l'Esglòpia, en forma d'estenalles, i d'allí rodava per dessota de la font d'en Llanes i per dessota de la Casa de la Vila, i tot dret fins a l'esmentada torre d'en Llopis (dalt de la font del Cúcuru), i seguia pel passegí de la Sèquia fins al pla de Rigolisa. En canvi, els murs nous, per la part nord, no arribaven pas —ni de bon tros— a l'estany; es circumscrivien al Pla del Fort. (El ferro de totes les obres dels murs, el subministrà la farga de Talltorta).

Així doncs, les muralles de Puigcerdà —de fet— ja s'enanaven construït; però potser massa lentament, o almenys no tan depressa com el monarca pretenia. (Està clar, aquí l'hivern és molt cru i no es pot pas treballar sempre que es vol en obres d'aquesta mena). I el rei l'any 1342 pressionava perquè es concloguessin les muralles, i manava als puigcerdanencs que hi esmercessin més diners. I el 1344, el Consell de la Vila acordava: “Que la obra dels murs nous sia feyta igualada: De quatre tàpies grosses, i després s'hi fassa en elles alguns murets de tàoia simple. E les torres sien pujades e igualades totes, i que totes tinguen sis tàpies d'aut (alt), d'aital obra, tal com sien començades. I que dites obres dels murs nous sien prompte remataDES: i es facin fer cadafalcs, i cloure la Vila VEYLLA”; és a dir, el casc principal o primitiu de la població.

En fi, una provisió reial de 1361 manava enderrocar “les llices (o cercles) dels murs vells”.

(Continuarà)

SALVADOR GALCERAN
Arxiver Diplomat

recull

POLLASTRE AMB PUNXA A L'EMPORDANESA

Aquest Recull que en un principi fou de "Receptes cerdanes" és veu en gruixit per receptes de més lluny, això és bò, car vol dir que aquesta senzilla secció té també els seus afeccionats que envien per escrit, és clar, els plats típics de les seves comarques com és per exemple avui el Pollastre amb punxa a l'empordanesa.

Es tracta de pollastres tendres (pollastrets). Una vegada netejats es tallen cada un amb vuit troços, s'hi afegeixen al guisat pedrers i fetges, s'assaonen amb sal i es fregeixen a foc viu a la paella amb oli fins que quedin ben daurats, aconseguit això se li tira all i julivert ben trinxat, es salteja i se li afegeix tot seguit una bona quantitat de pebrots i tomàquets que ja siguin fregits apart, assaonats aquest amb una mica de canyella i pebre, deixi's coure tot junt una mica i serveixi's.

La Bona Cuinera

amics de la natura

REMEIS

PROVATS

Senyors... se'n acaba la corda! El document del qual hem anat treient durant mig any els remeis provats que hem publicat, ja no dóna més de sí. Avui publicarem els darrers sis remeis de que disposem. Al proper número de RUFACA farem el comiat amb una oració especial.

Ens consta que no hem exhaustit el tema i ens agraria continuar la secció. Per a fer-ho ens cal la vostra col.laboració: Els que viviu en ambients rurals (i els altres també), ben segur que coneixeus remeis no publicats en aquestes ratlles. Feu-nos-els saber. Les medicines paral·leles estan de moda, els "savis" començen a fer-ne cas. Teniu ara l'oportunitat de que no quedí oblidat aquell remei que us va transmetre l'avìa de ves a saber quina generació perduda en la nit dels temps. També ens consta que hi han remeis per al bestià (per a treure els cucs de les vaques, etc.), feu-nos-les saber i les seguiríem publicant.

Vet-ho ací els darrers remeis de que disposem:

PER A LES AFECCIÓNS NERVIOSSES, COLICS

I REFREDATS flor de tila i malva.

PER LES AFECCIÓNS DEL COR I ESPÁNS eter.

PER UNIR LES FERIDES O TALLS tafetán aglutinante, rentant degudament abans les ferides i una vegada colocolat el remei, es lliga prompte amb un drap.

REMEI PROBAT PER LA APOPLEGIA O FERIDURA per cada litre d'aiguardent de vi, es posa quatre onces de sal, s'en pren una chicra un dia abans i després del quart creixent i menguant de la lluna.

PER LA PULMONIA set o vuit sebes picades cuites, barrejades amb farina de segle i amassades amb viu, es forma un emplaste i embolicat amb un drap de cotó, s'aplica al pit, es renova cada deu minuts fins a les tres vegades; s'ha d'aplicar tan calent com pugui aguantar el malalt.

PER UN MAL GRÀ un robell d'ou ben cuit, dur, sens que s'hagi trencat abans de treure'l del foc, es barreja amb sal ben fina i aquella pasta s'aplica al mal".

FRANCESC

FOTO - ESTUDI

Escoles Pies, 16
Tel: 88 03 88
PUIGCERDÀ

Nique

JOIERIA   RELLOTGERIA
j. Fullana   PUIGCERDÀ

¿QUÉ ES LA LECHE?

Desde el punto de vista comercial, se denomina leche al producto íntegro del ordeño completo de la ubre normal de una o más vacas, siempre que esté desprovista de calostros y enfermedades.

Como calostros se entiende, la secreción de las mamas que se produce en los quince días anteriores y en los seis días siguientes al parto.

La leche es un líquido blanco-amarillento y opaco. La tonalidad amarillen-

ta es más o menos intensa porque se debe a un pigmento o materia colorante que, a su vez, depende de la alimentación del ganado, la cual explica por qué la leche de las vacas alimentadas con forraje seco es más blanca que la procedente del ganado que está pastando hierba fresca.

Esta coloración puede desaparecer con el desnatado de la leche, por estar el pigmento disuelto en la grasa.

El sabor de la leche es agradable y dulzón, aunque está supeditado a la alimentación del ganado, como lo puede ser, la alfalfa, nabo, trébol, piensos compuestos, etc., que le transmiten diferentes gustos.

La leche toma con facilidad el olor de los recipientes o locales donde se le conserva o trasiega. Por esto se recomienda la limpieza de los utensilios, de los animales y de las personas que están a su cuidado.

La leche, normalmente pura o genuina, pesa entre 1.028 a 1.034 gramos, por litro. Cuando la graduación del densímetro no alcanza la cifra 28, se puede considerar la leche como aguada. Al aguarse la leche se rebaja su densidad.

Pero, aumentamos su densidad desnatando la leche, esto se puede comprender sabiendo que la densidad de la grasa de promedio es de 0.930 y que este componente es el más ligero de la leche. Debido a esto se deduce que los efectos

del desnatado y del aguado se contrarrestan, cuando el aguado es muy grande, el descenso de la densidad es tan considerable que el desnatado no puede compensarlo.

La viscosidad de la leche depende de los componentes que están en suspensión coloidal, y sobre todo, de la acidez, pues el agriado aumenta considerablemente la viscosidad.

En principio, en la leche hay que considerar dos partes: agua y extracto seco. La primera representa el componente de mayor volumen, mientras que la segunda engloba los principios fundamentales y es la que le da valor. En esta segunda se agrupan la materia grasa, extracto. Y dentro del extracto seco desengrasado el análisis químico revela las albúminas, azúcares, sales minerales, vitaminas, etc.

La leche entera (sin adición de agua o desnatada) genera entre 700 y 600 calorías por litro, como promedio.

En el ordeño de las vacas, la grasa va aumentando desde el principio al fin del ordeño, de modo que los últimos chorros son más ricos en grasa que los primeros. Por lo general la lactosa y la caseína varían muy poco en su cuantía, y solamente en los casos de retención o de infección de la ubre se registran oscilaciones en la proporción de los componentes citados.

COMPOSICIÓN MEDIA DE UN LITRO DE LECHE EN HEMBRA DE DIFERENTES ESPECIES

Leche de	Agua grs.	Grasa grs.	Lactosa grs.	Caseína grs.	Albúmina grs.	Sales grs.
Mujer	905	35	65-70	10-12	5-6	3
Yegua	925	10	65	10	7-8	3, 5-4
Burra	925	10-12	60-65	10-12	9-10	4-5
Vaca	850 a)	32-40	46-49	25-30	3-6	7,5-9,5
Oveja	900	60-65	43-45	45-50	8-10	11-12

Dentro de una misma especie, la composición de la leche, mejor dicho, la cuantía de sus componentes está com-

prendida entre ciertos límites.

La raza, el individuo, el periodo de lactación, la época del año; la influencia

del ordeño, la edad, son factores que influyen sobre la secreción láctea.

CU-CUT

COMISSIONS FESTES MAJORS I SOCIETATS

a ALBERT GRAU LLACH
Carrer Mallorca, 123 - Tels.: 2535948/2538641
BARCELONA

Contracteu :

ORQUESTES – COBLES DE GIRONA
CONJUNTS
EXCLUSIVA DE " LA TRINCA "

Tras aparecer ininterrumpidamente en esta página durante un año, creo conveniente que otras personas directamente vinculadas con el Hospital expongan sus diferentes puntos de vista y vayan dando su visión personal sobre cual-

NUEVAS COLABORACIONES

quiero de los problemas que atañen a la Institución. Visión que, espero, sea en algunos casos diametralmente opuesta a la mía y venga a demostrar que sobre los mismos hechos caben siempre opiniones distintas; bastando un mutuo respeto para hacer posible la convivencia. A partir, pues, del próximo número de esta Revista, irán apareciendo nuevas firmas en esta Sección a fin de ir variando los enfoques y evitar las reincidencias.

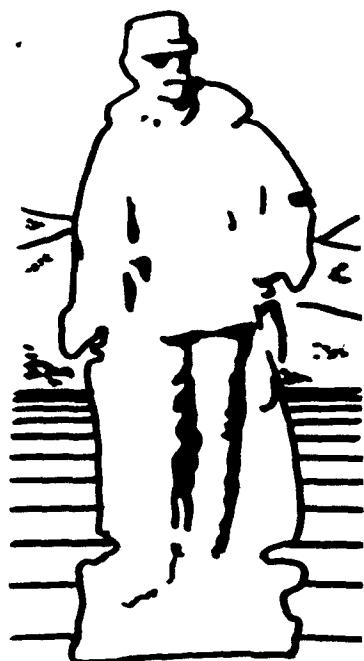
No quiero, de todas formas, pasar la antorcha sin haber dedicado un pequeño rincón a este grupo de personas que, con la mayor discreción, sigilosamente y sumidas en un anonimato que no quisiera romper, dedican montones de horas de trabajo en favor del Hospital de Puigcerdà, sin más recompensa que la satisfacción de contribuir al crecimiento de esta obra social que, poco a poco, entre todos, intentamos afianzar.

No cabe duda de que sólo las entidades vivas y en desarrollo tienen problemas. Estoy por afirmar que es precisamente el volumen de problemas surgido el que va marcando la pauta de una indiscutible vitalidad. Problemas que sólo pueden afrontarse y resolverse mediante el concurso de varias personas; concurso, en algunos casos, esporádico y ocasional; en otros, diario, pertinaz e infatigable. Y hay que contar con un temple especial para trabajar incansablemente por una obra e ir recibiendo a cambio incomprendiciones y bandazos. Pero afortunadamente estas gentes existen y el Hospital se siente orgulloso de poder contar con ellas.

No es mi intención pregonar una labor, ni mucho menos personalizarla. He querido, simplemente, reconocer una verdad, alegrarme por ella y agradecerla públicamente.

J. Llauró Güell

galeria d'homes ilustres de cerdanya

FAMILIA PERA

L'il.lustre nom de Pera és d'origen ben antic, doncs l'existència del seu solar consta ja en les cròniques l'any 1182 i estava situat a Sant Martí de Saneja.

Les armes de l'escut de casa Pera el formaven tres peres de sinopie sobre fons d'argent.

Els de Pera n'eren batllés de Puigcerdà l'any 1275.

Des de l'any 1381 al 1772, foren batllés hereditaris d'Osseja i de la seva vall.

N'eren ademés, el 1437, Castellans de la Torra Cerdana, Senyors del Poble de Pi, així com també eren Burgesos de Puigcerdà durant el segle XVI. Durant el segle XVII eren Burgesos nobles de Perpinyà; essent-ne ademés Escuders i Gentil-Homes.

Varen unir a l'endemys la seva casa amb la noble casa d'Aragó, que tenia per escut d'armes un lleó rampant coronat d'or amb llengua de gülle i armat de sable, tot sobre fons de plata, els bords de l'escut eren denteillats de gules.

(del llibre de Mn. Puyol)

NOSTÀLGIC

xerrant amb...

PRESIDENTE C.D.P.

Aprovechando la ola de rumores, unos buenos y otros no tanto, decidí ponerme en contacto y, previo consentimiento suyo, hacerle unas preguntas, al presidente del Club Deportivo Puigcerdà. El Sr. J. Julio Pérez de Rozas Sáenz de Tejada lleva la dirección del referido Club desde junio-74. Este será su cuarto año de mandato y el último según manda el reglamento. Sobre este último punto empiezo el interviú.

RUFACA.— Sr. Pérez de Rozas, una vez finalizada su presidencia en el Club de Puigcerdà, ¿piensa presentarse nuevamente para acceder al cargo?

Sr. PEREZ DE ROZAS.— Ante todo, antes de junio próximo, presentaré mi dimisión como oficialmente manda el Reglamento. En cuanto a mi posible presentación, puedo contestar con un "sí" muy condicionado. Me explicaré: de encontrar un equipo de directivos competentes y trabajadores, quizás volvería a presentar mi candidatura.

RUFACA.— ¿Es acaso que la actual directiva no está funcionando y trabajando lo suficiente, como Vd. esperaba en un principio?

Sr. Perez de Rozas.— Pues no, quisiera aclarar que hay algunas personas dentro de esta Directiva que, efectivamente, han cumplido con su cometido, pero que por desgracia no son, ni mucho menos, mayoría.

RUFACA.— ¿Causas de esas incompetencias?

Sr. Pérez de Rozas.— Son de diversos factores, pero, quizás, el más acusado sea la falta de interés en el trabajo. De once directivos que "oficialmente" constan como tales, solamente cuatro, incluyéndome a mí, somos los que cargamos con todo el trabajo.

RUFACA.— ¿Qué actitud toman esos directivos "oficiales" pero ineficaces —según Vd?, ¿si su postura es pasiva, o por el contrario, es activa?

Sr. Pérez de Rozas.— Es pasiva y al mismo tiempo negativa. Es muy fácil acudir a las reuniones que, periódicamente, se celebran. Es muy fácil discutir. Pero lo difícil es llevar a cabo lo que se discute y lo que se acuerda.

RUFACA.— ¿Qué posición ha adoptado Vd. ante esta pasividad?

Sr. Pérez de Rozas.— Hacemos cargo, estos cuatro señores, de todo, conscientes de la responsabilidad y cuidado

que un Club como el nuestro necesita, tanto en lo referente a lo social, como en lo económico. Quisiera que quedara bien claro que, cualquier duda, por parte del socio sobre la cuestión económica del Club, estoy a su disposición para aclarársela; a pesar de las malas intenciones y murmuraciones.

RUFACA.— Vd. ha tratado de esconder, hasta ahora, esa realidad de que sólo son cuatro los directivos, digámosles, efectivos. Sin embargo, se han oido comentarios de algún directivo que criticaba el mal funcionamiento interior y la labor de algún directivo en particular:

Sr. Pérez de Pozas.— Efectivamente, eso es cierto. Si lo he callado hasta ahora ha sido para no crear un clima de confusión y malestar dentro de la familia que constituye el Club Deportivo Puigcerdà.

RUFACA.— ¿Qué pasó el pasado día 29 en la Quina que anualmente organiza el Club que Vd. preside?

talador responsable. Y después de hora y media larga y ante la insistencia, por parte de algunos asistentes, pidiendo la devolución del dinero, decidimos aplazarla para el día siguiente. Como era de esperar, no acudió la cantidad de personas que el día de la suspensión habíamos tenido. Como es lógico, económicamente, produjo un trauma que traducido en pesetas, viene a ser, aproximadamente, de 250 mil a 300 mil pesetas, de diferencia con respecto al día anterior.

RUFACA.— Un comentario que está en la calle y, no precisamente favorable a Vd. y a sus hombres de confianza, es su gestión de fichar jugadores de otros lares. ¿No cree que ha sido una decisión precipitada y errónea? Se rumorea que la gestión la realizaron un par de directivos sin consentimiento de los restantes. ¿Qué contesta al respecto?

Sr. Pérez de Rozas.— Vayamos por partes. En cuanto a su primera pregunta, al finalizar la temporada 77-78, se hizo un llamamiento oficial del Club a la plantilla de jugadores existentes en aquel momento. Nos encontramos con la sorpresa de que sólo cuatro jugadores de casa contestaron afirmativamente. El resto por diferentes motivos no quisieron o no pudieron comprometerse a representar al Club. Si queríamos tener fútbol en Puigcerdà, si deseábamos empezar la temporada no nos quedaba otra solución que la de ir a buscar jugadores de otros lugares. En cuanto a su segunda pregunta, la gestión la llevamos el Sr. Burgos y yo personalmente, pero siempre habiendo consultado con el resto de la directiva el fichaje de jugadores de fuera, que cobran y esto quiero que lo recalque, exactamente igual que los jugadores de casa, con la excepción del pago de los desplazamientos a Puigcerdà. Quiero desmentir algunos rumores acerca del pago por traspaso de ficha del C.F. Ripoll al C.D. Puigcerdà. Ese pago no ha existido jamás. Aprovecho este Interviu, para agradecer desde aquí, una vez más, al presidente del C.F. Ripoll su extraordinaria colaboración para con nuestro Club.

RUFACA.— Ante la negativa de los jugadores de casa, ¿se intentó obtenerlos de la comarca, o por el contrario, se fue directamente a Ripoll?

Sr. Pérez de Rozas.— Desgraciadamente, todos los que estamos ligados a este deporte, conocemos muy bien la li-

Sr. Pérez de Rozas.— La verdad es que el equipo electrónico estaba preparado y probado su funcionamiento y en el momento de comenzar la sesión no funcionaba la parte que correspondía al gimnasio. Inmediatamente fue avisado el ins-

xerrant amb...

mitación de la cantera existentes en la Cerdanya. A pesar de ello se intentó, pero la gestión no dio los frutos deseados, por lo que tuvimos que recurrir al Vich, en primer lugar y posteriormente al Ripoll. Desde luego, nuestro deseo sería que la plantilla fuera enteramente de casa, prueba de ello es que, por fijar su residencia en la comarca, se han incorporado al primer equipo tres nuevos jugadores. Dichos jugadores juegan asiduamente cada domingo.

RUFACA.— ¿En alguna ocasión se ha ofrecido alguien a colaborar o formar parte de la actual directiva?

Sr. Pérez de Rozas.— En la última Asamblea pedí públicamente colaboración y sólo hubo una persona que se prestó a ello. Más tarde una segunda nos ofreció su colaboración. Colaboración que están cumpliendo los señores Tresserras

(preparación física del equipo), y el señor Burniol que ya ha ejercido las veces de delegado en tres desplazamientos.

RUFACA.— Ya para finalizar quisiera hacerle una última pregunta. Caso de presentar nuevamente su candidatura y de ser aceptada por la Asamblea, ¿llevaría la nueva directiva diferente política de fichajes?

Sr. Pérez de Rozas.— Es muy prematuro contestar a esta pregunta, pero si así sucediera, lógicamente, se reajustaría la plantilla de jugadores, primeramente de casa, contando con algunos juveniles que, creo, están capacitados para jugar en el primer equipo. Una vez vista esa posible lista de jugadores conscientes de su labor, veríamos si es necesario recurrir al fichaje de elementos ajenos a nuestra comarca.

Sr. Pérez de Rozas.— ¿Me permite

que sea yo el que le haga una pregunta a usted?

RUFACA.— Por supuesto, adelante.

Sr. Pérez de Rozas.— ¿Interesa a Puigcerdà y a su afición futbolística el que se continúe haciendo fútbol, a pesar de las críticas y de los errores?

RUFACA.— Como aficionado que soy al deporte en general y, más precisamente al fútbol, mi respuesta es afirmativa, a pesar de los condicionamientos que en su caso y momento se presenten. Sin embargo, dejo la pregunta en el aire, que sea el aficionado el encargado de responderla. Por lo que respecta a esta Revista, queda abierta a toda sugerencia y alternativas que al respecto puedan surgir. Es más, afirmó, sin miedo a equivocarme que el Sr. J. Julio Pérez de Rozas, lo agradecería.

LOS COSMONAUTAS

TIENEN MIEDO
DE LA LUNA

Vimos en el artículo anterior que por su atracción especial la luna siempre ha intrigado a los hombres hasta el día en el cual pensaron alcanzarla. Propaganda, triunfos, elogios a la tecnología, todo iba estupendamente para la NASA hasta el momento de hacer el balance sobre los vuelos que iban hacia la luna.

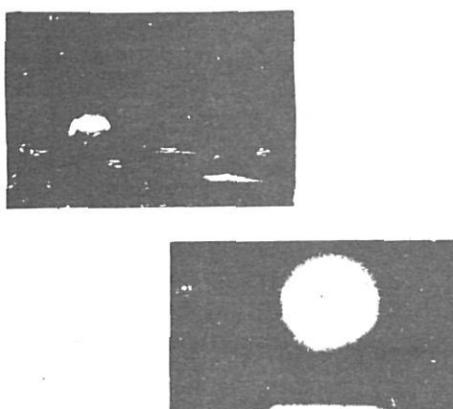
Algo no iba bien, censuras y extraños silencios eran lo corriente por parte de estos altos oficios y los cosmonautas ya no eran los mismos. Hace ya diez años de esto y hablar de OVNIS en aquella época era punible de cárcel. La presidencia ha cambiado y Jimmy Carter mismo afirmó haber visto un OVNI e hizo un mensaje dirigido a posibles extraterrestres para la nave VOYAGER.

¿Qué ocurrió para que la NASA suspendiera sus vuelos a la luna?

El profesor G.H. Leonard acaba de publicar toda una serie de fotos que obtuvo de la NASA en las que se ven formas extrañas en el suelo lunar. Más documentos se guardan todavía en "top-secret". El profesor reconoce en estas formas, objetos, vehículos, construcciones, cruces, tejados, luces que provienen del fondo de algunos cráteres, rocas gravadas, cúpulas transparentes y un puente en el Mare Crisium. También el autor se extraña de la presencia de nubes de polvo espontáneas y de otros tipo de nubes cuando no hay agua en la luna. En cuanto a los rusos han visto formas espirales, dos pirámides y un círculo megalítico.

Pero no solamente G.H. Leonard tuvo "alucinaciones" en ver formas raras puesto que en 1848, el célebre Gruithuisen afirmaba haber visto con su potente telescopio una ciudad monumental en ruinas. En 1885, Thouvelot vio cerca del cráter Reticus murallas gigantescas y

palacios titánicos. En el último vuelo americano a la luna, los cosmonautas que pisaron el suelo dijeron haber visto vestigios extraños como dólmenes, ruinas de monumentos enormes y un edificio comparable a un inmueble de siete plantas. En el momento de la retransmisión televisada, esta descripción fue anulada alegando un fallo

técnico pero fue grabado por la NASA, sin embargo, todas las otras descripciones puramente técnicas se pudieron oír perfectamente...

LOS COSMONAUTAS VUELVEN PERO HAN CAMBIADO

A pesar de las prohibiciones y con el tiempo algunos cosmonautas empezaron a hablar (J. Lowell, E. Aldrin, M. Collins, W. Cunningham etc...) Todos vieron objetos desplazarse alrededor de la luna; Collins afirmó haber visto en la cara oculta líneas simétricas, tremundos relámpagos y aparatos extraños que se levantaban del suelo. Por su parte, E. Aldrin filmó cómo un OVNI dio vueltas alrededor del punto de alunizaje del Apolo II y que el mismo OVNI se posó a corta distancia de

LEXICO DE OBRAS Y AUTORES

NOTA: Informamos también a los lectores de esta sección que pueden pedir a la Redacción cualquier dirección de grupos, asociaciones o personas relacionadas con temas de arqueología paralela, paraciencia y medicina naturalista.

TITULOS	AUTORES	EDICIONES
(A)	M. Lleget J. Spanuth G. Poisson I. Donelly D. Saurat	A.T.E. Ayme Payot Sidgwick & Jackson Faber & Faber

ellos. El choque entre la importante puesta en condición que habían recibido y lo que vieron hizo cambiar a la casi totalidad de los cosmonautas. Una gran parte se volvió rebelde exigiendo libertad frente a un sistema opresor, muchos se divorciaron para poder quedarse solteros, unos fueron al manicomio, otros se volvieron ermitaños, cazadores en África del Sur o se dedicaron a criar mariposas. Para ellos nada tenía ya importancia y parecían buscar lo que, quizás, les "acercaba a lo que vieron".

En julio de 1969, la sonda Lunar-Orbiter 5 descubrió una anomalía en la gravitación de la bahía de Arco-Iris. El satélite dedujo que había debajo de la superficie lunar una cavidad de cien kilómetros cúbicos. Pero de un día al otro, la NASA abandonó sus vuelos hacia la luna: estaban previstos 20 vuelos APOLLO hasta el año 1970 y de 5 a 6 en los años siguientes. Los vuelos se orientaron hacia otras metas.

A partir de estos relatos sólo hay un paso para pensar que la luna es o ha sido habitada. El libro oriental de "Los Vedas", habla también de ello. Para muchos autores vivirían debajo del suelo lunar algunos restos del pueblo de gigantes que vinieron a la Tierra durante la protohistoria y que fueron responsables de las construcciones megalíticas.

Pura hipótesis, dirán unos y debemos tomarla así mientras la ciencia no lo aclare pero debemos admitir que hay suficientes dichos y hechos que nos obligan a pensar que "lo de la luna" no ha salido como se esperaba para la NASA y otros expertos, y parece que estamos vigilados de muy lejos y de... muy cerca.

IAN PEREN
Bibliografía: Archivos Espiral
Cont.: a 8 km. de Puigcerdà,
Rennes le Château

AUTORES
(A)

KAHLIL GIBRAN, el meu amic d'aquest cap d'any

EL MILLOR AMIC DE L'HOMA

Mai he sigut dels que creuen que el millor amic de l'home és el gos. Més aviat opino que si els gossos tenen refrans i frases fetes en la seva "cultura", en deuen tenir un que diu: "El més gran enemic del gos és l'home", opinió que imagino és compartida per la resta d'animalets i animalots de la Natura, Cerdanya amb isards incluida.

Durant els dies "de vi i roses" he sigut de l'opinió que, evidentment, el millor amic de l'home és la dona. Evident i natural oï? Però en dissipar-se els vapors del vi, en marcir-se la rosa, es a dir: en entrar en la quotidianitat més irritant, llavors m'inclino a pensar que el millor amic de l'home només pot ésser-ho un altre home.

De les moltes menes de passions, sensacions o emocions que han pogut despertar i motivar en mi les dones, mai m'han despertat la de l'amistat, en el sentit més profund de la paraula. Que això sigui una faceta més de la meva actitud "machista"; o sigui un indici del meu complexe edípic no superat encara, o sigui un reflexe de la meva homosexualitat larvada, no em preocupa en absolut. Ni em preocuparia el que fos un síntoma de tots tres "mals" alhora. Cada dia em sento vivencialment més pròxim als marginats i cada dia em preocuten menys les paraules "etiqueta".

I ni quan "la neura-ataca-de-nuevo", i es fa present la depressió periòdica, se m'acudeix lliurar-me als sentiments amicals del parell de gossos que alimento, la veritat és que no se massa per què. En aquests cassos en que em sento decebut o enganyat, incomprès o humiliat, o senzillament trist, agafo amb una ma la pròpia soledat i amb l'altra un llibre, perque en aquests moments crec que el millor amic de l'home és un llibre.

KHALIL GIBRAN

Portser resulta que jo estic a la lluna, i que tots vosaltres coneixeus fa temps el que és considerat el geni de la nostra època, pels milions d'éssers humans de parla àrab, i d'altres parles, car la seva obra

ha estat traduïda a més de trenta idiomes. Sempre hi haurà algun altre despistat com jo que justificrà (i agrairà, segur) el que jo escriugui aqueixes quatre ratlles de presentació.

"Khalil Gibran (Jubran Khalil Jubran, en àrab), poeta, filòsof i artista —dibuixant i pintor— nasqué el 1883 al Líban (estic copiant textualment la contraportada del llibre que tinc), però passà els darrers vint anys de la seva vida (morí el 1931) als Estats Units, on començà a escriure en anglès, sense perdre l'exotisme i l'exquisidesa que el caracteritzen. ... La seva fama i la seva influència s'han extès molt més enllà dels països de l'Orient Mitjà..."

Però és el primer poeta de que es parla en aquesta secció, que precisament no pretén pas ésser de crítica literària. Què justifica aquesta inclusió? podria preguntar algú, molt oportunament. Dones, que si Aprendre a Viure fos una assignatura que necessités llibre de text, jo recomanaria "El Profeta" de K. Gibran. El llibre ha sigut el meu amic aquest cap d'any i que m'ha permés de fer la coneixença de tant gran home, conté ademés els llibres "El foll", "El precursor" i "El Caminant" (són llibres breus de 30-40 planes) i ha estat editat

en català per "Publicacions de l'Abadia de Montserrat" en la seva Biblioteca Serra d'Or. No recordo el seu preu, però segur que no sobrepassava de bon troç l'import de qualsevol plat del sopar de cap d'any de qualsevol dels restaurants de la Vila. I el contingut és bastant més substancial. Vos ho prometo, sempre i quan tingueu el paladar poc embotat.

La seva manera d'escriure, molt oriental, és basada en paràboles, sistema per cert ben familiar a la gent de formació judeo-cristiana com son la major part de la nostra generació i les anteriors. Gibran té l'extranya i inusual saviesa de la precisió i exactitud en les seves meditacions, reflexions i paràboles. El seu senzill llenguatge... però què faig? no seria més pràctic, eficaç, directe, interessant, etc., etc. callar la meva veu per donar pas a la seva? Voilà. Fragments de "El Profeta":

I diu quan parla dels infants:
"Els vostres infants no són els vostres infants. Són els fills i les filles del delear de la Vida per ella mateixa.

L'enem a través de vosaltres, però no de vosaltres.

Els podeu donar el vostre amor, però no els vostres pensaments. Car ells tenen llurs propis

Aprendre a viure comporta un aprendre a documentar-se, a informar-se i a reformar-se. Llegir segons quins llibres ajuda a aquestes tasques. Posem atenció al que ens atrevim a recomenar avui.

aprendre a viure

pensaments.

Vosaltres podeu formar llurs cossos, però no llurs ànimes, car llurs ànimes viuen en la casa de demà que vosaltres no podeu visitar ni tan sols en els vostres somnis.

Podeu lliutar per ésser com ells, però mai no proveu de fer-los a ells semblants a vosaltres.

Car la vida no torna mai endarrera ni pot deturar-se en l'ahir. Vosaltres sou els arcs amb els quals els infants són llançats com sage-

tes vivents..."

I diu entre altres coses parlant del matrimoni:

"Estimeu-vos l'un a l'altre, però no sue un nus del vostre amor. Ans bé deixeu que sigui un mar que us mou entre les paiges de les vostres ànimes.

Ompliu cadascun la copa de l'altre, però no begeu de la mateixa copa.

Doneu-vos l'un a l'altre del vostre pa, però no mengeu de la mateixa llesca.

Estigueu joiosos i canteu i danseu junts, però permeteu que cada-cun de vosaltres pugui quedar sol, com està sola cada una de les cordes del llaut encara que la mateixa música les faci vibrar.

Doneu els vostres cors, però no perquè l'un retingui el de l'altre. Car només la mà de la Vida pot contenir els vostres cors.

I romaneu junts, però no pas massa prop l'un de l'altre. Car les columnes del temple estan separades, i ni el roure ni el xiprer, no creixen l'un a l'ombra de l'altre..."

col-laboracions

SYLVAIN STYM-POPPER

Je voudrais faire mieux connaître à mes amis cérémonie la figure de ce grand architecte, emporté à la suite d'un accident d'automobile, en pleine activité, et dont je fus le fidèle subordonné en même temps qu'un ami très cher.

Né à Bucarest, d'une famille roumaine très attachée à la France, il arrive à Paris dès l'âge de 18 ans, titulaire de ses baccalauréats de sciences et lettres, décidé à devenir français et à entrer à l'Ecole des Beaux-Arts. Irrésistiblement attiré par l'Architecture, doué d'une curiosité d'esprit insatiable, notamment pour l'Histoire, il a su dès le début réussir à l'Ecole, assimiler les richesses de Paris, de ses Instituts, monuments, bibliothèques et musées.

Commencant sa carrière d'architecte en 1932, dès l'obtention de son diplôme, il étudie avec passion à l'Institut d'Urbanisme où ses recherches sur les places royales sont très remarquées.

La guerre le rappelle, comme lieutenant d'Infanterie, sous les drapeaux où sa vaillance lui vaut la Croix de Guerre. C'est en captivité, à l'Oflag XVII A, qu'avec plusieurs de ses camarades, sa vocation pour les monuments historiques est éveillée par les enthousiasmantes leçons de MM. Jean Hubert et André Lapeyre.

Dès le premier concours réservé aux anciens prisonniers, en 1946, Sylvain Stym-Popper est brillamment reçu. Le Directeur Général de l'Architecture, Robert Danis, a remarqué ses exceptionnelles qualités d'architecte et d'archéologue. Il lui confie d'emblée, en janvier 1947, la responsabilité des très riches départements des Pyrénées-Orientales et de l'Ariège, puis, en 1948, de la Haute-Garonne.

20

Attachons-nous seulement aux restaurations et aux réalisations entreprises dans la Catalogne française.

Le Palais des Rois de Majorque à Perpignan est la première grande étude de restauration qui lui est demandée, pour l'ensemble de l'édifice. Les travaux très importants réalisés au moment de sa mort ne représentaient qu'une faible partie du très beau projet qui avait été remis et approuvé. Le destin n'a pas permis à son auteur de voir l'achèvement d'une œuvre à laquelle il avait donné tout son cœur et beaucoup de son temps. Pour le Palais et pour les monuments de la Catalogne française il fit de studieux séjour dans l'île de Majorque et dans toute l'Espagne, à la recherche des sources et de l'esprit de ce pays auquel il devait rester profondément attaché.

L'ancienne abbaye de Saint-Michel de Cuxa, le prieuré de Serrabonne, le château de Salses, les cathédrales d'Elne et de Perpignan, l'abbaye de Saint-Martin de Canigou, les fortifications de Villefranche de Conflent et de Montlouis, pour ne citer que les monuments les plus importants de Catalogne française, ont été pour lui l'occasion de toute une série de découvertes et mises au point importantes. Et sans doute le premier, en France tout au moins, a réussi à réaliser en 1954, au cœur d'une ville ancienne où les problèmes de circulation sont particulièrement difficiles, une place dallée rendant la primauté à un cadre architectural réhabilité et réservée aux piétons: La Place de la Loge à Perpignan.

Cette sèche et très incomplète énumération d'une œuvre interrompue par le destin sur une route d'Espagne, pays où il retournait toujours volontiers,

qu'il aimait et dont il connaissait l'histoire et les Arts, ne peut effacer, pour ceux qui l'ont connu, l'aura qui rayonnait de son être et marquait les rapports professionnels, ou même occasionnels, de sentiments affectifs.

En attendant de donner ultérieurement un résumé précis des travaux qu'il a réalisés pour la restauration de nos monuments prestigieux, je me suis permis de lui dresser cette stèle, afin que son souvenir pour nous, Catalans, impérissable:

"C'est sans doute en riant, en parlant de vacances,

Que vous avez trouvé la Mort aux grandes mains,

Perfide, elle guettait les douces résonnances, Empêchant qu'elles aient de joyeux lendemains.

La grande route grise était son sillon, Lorsque s'est présenté soudain l'imprévisible. Dans votre subconscient alors, le Roussillon Est apparu, drape d'or et d'azur intangible.

Vous lui aviez tant donné à notre beau décor,

Du plus grand des Palais jusqu'à l'humble chapelle,

Qu'après dix ans passés, elles pleurent encor. Ces pierres rénovées que votre nom rappelle,

Vos amis les plus chères ont tu leur grand chagrin.

Et gardé dans leur cœur un souvenir fidèle.

Je suis un de ceux-là; pas besoin de lutrin

Pour que dans mon cœur lourd je trouve le modèle.

De la prière quotidienne et recueillie Que j'adresse à mon Dieu, le vôtre en même temps,

Afin que votre nom, tel la branche fleurie

Rayonne dans nos âmes en éternel printemps".

Robert JOFFRE

Réf. Biographiques: R. Vassas.

L'ESTATUT I L'ARTICLE 151 DE LA CONSTITUCIÓ

De cara a la representativitat de les comarques en el futur Parlament de Catalunya, suggeriment menystingut pels representants del PSC-PSOE, del PSUC i de l'Entesa dels Catalans, coalició majoritària dins la Comissió dels 20, reunida al Parador de Sau per a redactar l'avant-projecte d'Estatut d'Autonomia, els qui ens sentim decebuts i marginats davant d'una imposició que considerem demàgica i sucursalista, tenim encara un arma per a utilitzar. Un arma amb un poder dissuasiu extraordinari, que pot fer canviar d'opinió molts d'aquells que, amb un evident abús del fet demogràfic, neguen a les nostres comarques el dret d'éstar representades pel seu propi pes específic en el Parlament de Catalunya.

Aquesta arma, pacífica y absolutament legal, ens la proporciona la mateixa Constitució de l'Estat Espanyol, aprovada pel Congrés i pel Senat el dia 31 d'octubre darrer.

Heus ací el text que ens interessa:

"Art. 151

1.- No caldrà deixar transcorrer el termini de cinc anys a què es refereix l'apartat 2 de l'article 148 en cas que, dins el termini que estableix l'article 143.2, acordin la iniciativa del procés autonòmic, ultrè les Diputacions i els òrgans interinsulars corresponents, les tres quartes parts dels municipis de cadascuna de les províncies afectades, les quals representin, com a mínim, la majoria del cens electoral de cadascuna i sigui ratificada mitjançant un referèndum pel vot afirmatiu de la majoria absoluta dels electors de cada província en els termes que estableix una llei orgànica.

2.- En el cas previst per l'apartat anterior, el procediment per a elaborar l'Estatut serà el següent:

1er.- El Govern convocarà tots els Diputats i Senadors elegits en les circumscripcions compreses dins l'àmbit territorial que pretengui accedir a l'autogovern per tal que es constitueixin en Assemblea, amb la única finalitat d'elaborar l'Estatut d'Autonomia corresponent mitjançant

l'acord de la majoria absoluta dels seus membres.

2n.- Una vegada hagi aprovat el projecte d'Estatut l'Assemblea de Parliamentaris, aquest serà tramés a la Comissió Constitucional del Congrés, la qual, dins el termini de dos mesos, l'examinarà amb el concurs i l'assistència d'una delegació de l'Assemblea proposant per tal de determinar-se d'un acord com la formulació definitiva.

3r.- Si s'arribava a un acord, el text que en resultés serà sotmès al referèndum del cos electoral de les províncies compreses dins l'àmbit territorial de l'Estatut proposat.

4rt.- Si el projecte d'Estatut és aprovat a cada província per la majoria dels vots emesos validament, serà elevat a les Corts Generals. Els Plens de totes dues cambres decidiran sobre el text per mitjà d'un vot de ratificació. Havent estat aprovat l'Estatut, el rei el sancionarà i el promulgarà com a llei.

5è.- Si no s'arriba a l'acord a què es refereix l'apartat 2 d'aquest número, les Corts Generals donaran al projecte d'Estatut la tramitació de llei. El text que aquestes aprovin serà sotmès al referèndum del cos electoral de les províncies compreses dins l'àmbit territorial de l'Estatut projectat. Si fos aprovat per la majoria de vots emesos validament a cada província, la promulgació serà feta en els termes de l'apartat anterior.

3.- En els casos previstos pels paràgrafs 4rt i 5è de l'apartat anterior, la manca d'aprovació del projecte d'Estatut per part d'una o de més províncies no impedirà la constitució de la Comunitat Autònoma projectada per part de les altres en la forma que estableix la llei orgànica prevista per l'apartat 1er d'aquest article".

En el seu moment determinat i dins l'àmbit geogràfic català, les conseqüències de l'aplicació d'aquest article 151 de la Constitució poden ser gravíssimes.

Imagineu-vos per un moment que una o més de les províncies catalanes

votin negativament el projecte d'Estatut. O que, en el pitjor dels casos, només la província de Barcelona, gràcies al nombre de vots de la capital i del seu cinturó industrial, l'accepti.

Què farà aleshores Barcelona? Es constituirà ella sola en Comunitat Autònoma, prescindint de les altres províncies catalanes?

Permeteu-me expressar els meus dubtes.

Al meu entendre, el rebuig de l'Estatut d'Autonomia per les províncies catalanes perifèriques és una possibilitat que de cap manera pot menysprear-se. Si no s'admet la representació comarcal en el Parlament de Catlaunya, ja veurem com reacciona l'electorat de les comarques ginorines, lleidatanes i tarragonines.

En aquest aspecte de la representativitat comarcal, l'Estatut del 1932, en l'article únic de les disposicions transitòries, contemplava d'una forma més assenyada en perill de caure en un centralisme barceloní. De 84 diputats, 42 corresponien a Barcelona (ciutat) i a Barcelona (comarques); els altres 42 es repartien equitativament, a raó de 14 per cadascuna, entre les circumscriptions de Girona, Lleida i Tarragona. Tot sembla demostrar-nos que els polítics catalans de cinquanta-set anys tenien una visió de les problemàtica del país molt més clara que la d'alguns avui dia.

Per altra banda, els qui actualment demanden la província com a circumscriptió electoral per al Parlament de Catlaunya, seran sens dubte els primers en protestar quan s'apliqui en el referèndum de l'Estatut. Es per això, suposem, que ja hi ha qui demana que la circumscriptió electoral sigui Catalunya.

També podria ser que als sucursalistes de sempre no els interessés ni l'Estatut, ni l'autonomia, ni la Generalitat, ni Catalunya.

Coses més grosses s'han vist.

Ramon Sala i Canadell
Diputat de CDC per Girona

ANTIGÜITATS E. ORRI

Major, 30

TEL.: 880.287 PUIGCERDA

AUTO ESCOLA PUIGCERDA

Victoria, 4, 1º

PUIGCERDA

EL CULTIU DE LA VINYA A CERDANYA?

Es curiós de trobar a més de mil metres d'altitud, noms com per exemple: El Puig de la Vinya, la Vinyola, i altres apel·lacions que deuen existir en la nostra comarca, on trobem l'etimologia de vinya, però que no coneix i que deuen existir; i si algun lector en sap d'altres, que ho faci saber, sempre serà ben agrit.

Personalment he conegit el poble de Dorres, poble bastant assoleïat, parres de raïms negres i blancs, no fa gaires anys encara se'n podia veure una de xamosa a l'entrada de l'hostal Martí a Dorres, avui desapareguda. Es veritat que aquests raïms tenien un fort grau d'aciditat, degut a la falta de sol, puix que aquests venien a maduració cap als finals de tardor, encara que així a la vista hom podia veure en aquelles parres unes boni-

ques gaspes, que veritablement feien goig.

Però, perquè aquests nom on trobem l'arrel de vinya? Qui sap si els Cerdans, en un moment determinat, se varen dedicar al cultiu de la vinya per mor de fer-ne vi?

Qui, avui dia, ens podria informar sobre aquesta hipòtesi? Aneu a saber si els nostres avantpassats, no varen intentar de conrear ceps de vinya (parres) en llocs adequats, i davant dels mals resultats que varen obtenir, ho varen abandonar, i s'estimaren més comprar aquesta noble beguda, siga cap a Rosselló i Conflent d'una banda, o bé de l'Empordà o de Lleida de l'altra.

Sabem per una crònica de l'Edat Mitjana, que el vi que es consumia al santuari de Núria era embotat al Conflent, i portant a clot de bast pels traginers.

Personalment, no coneix cap crònica ni he llegit res que toqui al cultiu de la vinya a Cerdanya.

Per això, no certifico res, només poso un punt d'interrogació, i si algú té coneixements sobre aquesta qüestió, que ho escrigui a RUFACA. Li'n serem sempre reconeixents.

Al meu entendre, és la sola manera d'avancar per aclarir els nombrosos punts foscos, que pocs en falten en aquesta noble terra que és la Cerdanya, per millor estimar-nos i saber la vida d'una comarca tallada per la trifluga de la història i la bestiesa humana, història feta en conjunt de més de mil anys d'esforços i de penes dels nostres estimats i enyorats avantpassats.

Giralt-Roger
Dorres, 7 de desembre del 1978

lletres

EL LLAC DE PUIGCERDÀ

Oh, llac de Muntanya, llac de Puigcerdà
Ets el Joïell de la Cerdanya!
Recordo aquest estiu, eres tan bonic!
El sol al ponent daurava el cel
I dins el teu llac els cignes lliscaven
Majestuosos dins els reflexes
que feien ballar una dansa de colors.
El sol com una bola incandescent
Il·luminava el firmament
I uns núvols rosats
Es fonien dins l'enirallament
Del teu llac, i la fulla deleitosa
S'aturava dins la teva aigua verdalosa.
I les branques dels arbres
Que et volten i et guarden
Com fades vestides de bella tardor
Es cobrien de verd, vermell i espurnes d'or
Ara les branques són nues
I es cobreixen amb mantells de núvia
Brodats amb perles de gel i de neu pura.
Oh llac de Puigcerdà, t'he ja pintat
I ara et voldria cantar.
Quantes històries d'amor al teu entorn
Ens podries contar, quantes rondes
joioses, quants crits feliços d'infant
han retrunyit dins el teu suau tremoladís.
Avui, ets tot nevat, tot callat,
Però el meu cor t'ha parlat...

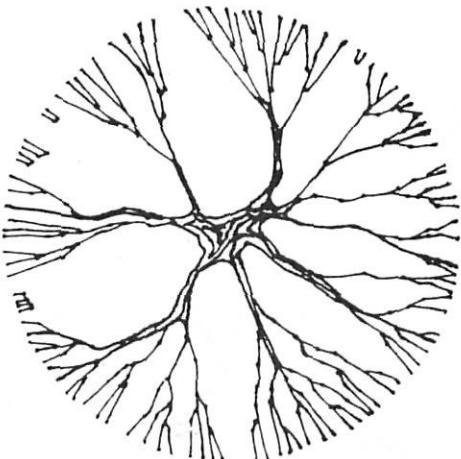
Mme Giralt Margarida Valls, 1979

CAMINANTE

Es tu andar siempre errante.
Tus pies transpiran meandros e ignoran atajos.
Condenado a divagar.
Sin ancla. Sin cordajes.
Desarbolado.
Escorando.
Astillada la caña.
Y soñando que, tal vez, mañana,
asirás lo que hoy pasó rozando.
Del aroma del jardín te llega
el galopar lejano.
Sólo puedes barajar tristes puñados.
De hongos.
De espinas.
De cardos.
Masca sendero. Sigue tu camino.
Chupando viento y arroyo.
Hacia el negro cielo.
Hacia el horizonte infinito.
Talando deseos;
Desmochando ansias.
Quemando recuerdos.
Descortezando ilusiones.

TROVADOR 1978

CARTA CORTA

A Colón:

No sabes lo nervioso que estoy. Llevo años intentando escribirte, sin atreverme. Me impresionáis mucho los famosos. No esos famosos de pandereta y televisión. Me impresionáis los de antes. Los que asomábase en aquél librazo de historia que nos hacían aprender entre tortazo y bocado de pan con membrillo, sin que llegáramos a aclarar exactamente qué sabía peor.

Te he visto infinidad de veces en el puerto de Barcelona, y en la plaza de Madrid, y siempre me dejaste preocupado. Tu seriedad, tu severidad, tus cejas fruncidas. No cabe duda, tú estás cabreado. Le he estado dando vueltas montones de veces, desde niño; cuando tu aventura, esa de meterse en un barchuco del tres al cuarto y largarse, sin más, me parecía a mí, sublime, inmenso, lleno de promesas y absolutamente incompatible con tu cara avinagrada. Créeme, por tu culpa, mis noches han sido un puro no pegar ojo.

Al principio llegué a una conclusión. Te molesta la postura en que te han dejado: con aquel dedo apuntando hacia Estambul; que ya me dirás tú, si tiene algo que ver contigo. Pero bueno. Calma, medita y verás que sea cual fuere la dirección del dedo, si vas dando la vuelta al globo, acaba uno tropezándose con América; de forma que, si bien la dirección de tu dedo no es la ideal, tampoco clama al cielo. En resumen no podía ser ésta la razón de tu desencanto.

Por fin descubrí la verdad. ¿Me perdonas que la publique? A ti te humilló —a que sí— el que no te dieran la primera Cartera de Turismo. Realmente eras el padre del negocio. Cabría esperarlo. Pues, no señor. Ni la primera, ni la segunda, ni la tercera. Total que llegará a extinguirse el chollo de este Ministerio; y tú sin una miserable cinta que cortar. Realmente este país no reconoce.

De todas formas, has tenido aguante. Porque hay que ver, la de años que lleva ahí de pie, esperando el nombramiento. Ya sé, ya sé que sois muchos que estáis en las mismas; pero los demás esperan sentados en sus poltronas. Es otro esperar.

En fin, chico; si yo puedo hacer algo por ti... pero dúdalo; de poder, ya me lo habría aplicado; en cambio aquí me tienes sin una triste Dirección General que echarme a la boca.

No sé. Quizá si les planteases tu reivindicación a los miembros del actual gobierno; o, mejor aún, a los otros, a los del próximo, que serán los mismos. No sé, con tus antecedentes...

Espera; una cosa. No habrás nacido tú en León. ¿No? Lástima. Eso sirve.

J. Llauro Güell

AJEDREZ

El pasado 11 de Diciembre, finalizó el primer campeonato de Cerdaña de Ajedrez patrocinado por la Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros. Teniendo como ganador en la categoría senior con un total de 24 inscripciones, a Vicente Almazán, imbatido en los diez partidos disputados. En la categoría junior a Luis Almazán, dicho jugador fue ensalzado con toda la razón por el diario francés *l'Indépendant*, destacando la actuación por su clarividencia y surtido en combinaciones complicadas de ajedrez, jugadas dignas de un futuro maestro.

En líneas generales, cabe pues, resaltar la actuación de todos los participantes y el alto nivel alcanzado, cosa hasta el momento ignorada ya que no había habido pie para ello.

Esperamos entonces la continuidad de este tipo de manifestaciones cosa de la que está muy falta nuestra comarca.

CLASIFICACION FINAL – ADULTOS

1. ALMAZAN	C-MC	10 puntos	58,5 puntuac.
2. GRAELL	C-MC	8 "	43,5
3. PAMIES	C-MC	8 "	41
4. PORTA	M-P	7 "	37
5. ESCRIBANO	M-P	6 "	28,5
6. TORRENT	M-P	6 "	26
7. DEL VALLE	M-P	5,5 "	20,5
8. LISEDA	M-P	5 "	26
9. VIGARA	M-P	5 "	24
10. VEGA	M-P	5 "	23
11. COLELL	M-C	5 "	19,5
12. COLL	M-C	5 "	18,5

13. TRILLAS	M-C	5 "	18,5
14. SAMARA	M-C	5 "	17
15. VICENS	M-C	5 "	17
16. SIXTO	M-C	5 "	13,5
17. ROSAL	M-C	4 "	16,5
18. COLOMER	M-C	4 "	12
19. PLANAS	M-C	4 "	12
20. ARMENGOL	M-C	4 "	9,5
21. DOSTA	M-C	3 "	8
22. FABRA Fco.	M-C	3 "	7,5
23. CARULLA	M-C	2,5 "	6
24. FABRA E.	M-C	0 "	0

CLASIFICACION FINAL – JUNIORS

1. ALMAZAN	C-MC	9 puntos	
2. SUILIS	C-MC	8 "	40,5 puntuac.
3. RAVETLLAT	C-MC	8 "	35,75
4. VIGARA	MP	7 "	
5. FULLANA	MP	6,5 "	
6. SALINAS	MP	5 "	
7. PIGUILLEM	MP	4,5 "	
8. CANO	MP	4 "	16,5
9. ANTON	M-C	4 "	11,5
10. DELLANO	M-C	4 "	11
11. QUEROL	M-C	4 "	11
12. COSTA	M-C	4 "	10,5
13. MARTI	M-C	4 "	10
14. ROMERA	M-C	3 "	9
15. GOMEZ	M-C	3 "	7
16. MARQUEZ	M-C	0 "	

HOCQUEI: Puigcerdà, 8 – Vitòria, 6

El passat dia 13 va disputar-se a la pista de gel de Font Romeu el partit de Hocquei corresponent a la 2na jornada de la lliga nacional de segona divisió entre els equips del C.H. Alavíz de Vitòria i el Club Hielo Puigcerdà.

Partit que "a priori" presentava un especial atractiu per ser dos dels equips amb més possibilitats de guanyar aquesta lliga, però degut a l'hora del partit, especialment dolenta pels comerciants, va fer que la concorrència fós menys nombrosa que en precedents ocasions, però aixó sí, igual d'estrentida i animosa, veritablement és gent que sent el hocquei, una autèntica llàstima que no el poguem viure a la Vila mateix.

Sobre el partit en si cal resaltar tres etapes completament diferenciades: durant la primera part es va veure un joc força anivellat i en el qual es previa un final molt incert; el primer gol al minut tres, obra d'en Josep Tona pel Puigcerdà, però l'Alavíz no s'enxiquit i aconseguí l'empat als sis minuts, obra de Juan Blasco. El Puigcerdà apretà l'accelerador i als quinze minuts, Josep Tona, de nou, posà el marcador amb ventatge pels de la Cerdanya, acabant la primera part.

La segona part va sortir un Puigcerdà amb moltes ganes i als 3 i 4 minuts ja varen aconseguir dos gols més, obra de Tona i Luengo respectivament. Els de Vitòria varen reduir distàncies en el 7, obra d'en Carreño, però el Puigcerdà encara aconseguí tres gols més en aquesta part: Luengo, en el 12, Pere Capdevila en el 14 i Ramon Rovira en el 16.

Realment en aquesta part es varen veure les millors jugades del Puigcerdà i els millors gols. Tot feia presumir que la tercera part seria un passeig i així deurien pensar-ho els jugadors del Puigcerdà, ja que va baixar per complert el tren i el Vitòria apretà l'accelerador, aconseguint el tercer gol als sis minuts i el quart als vuit, obra de l'holandès Bas. Va donar emoció al joc, i es varen veure els primers intents de duresa ja que en solament un minut quatre jugadors del Vitòria i un del Puigcerdà varen anar al carrer;

precisament, aprofitant això, el Puigcerdà, per mediació de Luenzo, aconseguí el seu darrer gol.

L'Alavíz molt ben comandat pel capità Bas va fer-les passar morades al Puigcerdà, aconseguint dos gols més als 12 i 15 minuts, ambdós obra de l'holandès; el partit cada cop agafava un caire més emocionant i els nervis es van apoderar d'alguns jugadors, amb cargues antirreglamentàries i amb algun cop d'stik que hi sobrava. Tot això va fer que a dos minuts abans d'acabar el partit els dos millors jugadors sobre la pista acabessin en una petita varalla i fossin sancionats amb incorrecció el qual no va permetre que poguessin tornar a entrar: ens estem referint a n'en Tona i a n'en Bas.

Triumf del Puigcerdà que el deixa líder solitari, encara que al final del partit es patís més del compte.

Podriem destacar per part del Puigcerdà a Sergi Rio, porter, que tingué actuacions molt afortunades; a Josep Tona, qui l'ha vist jugar sap que no necessita cap comentari; també a Josep Maria Luengo, que aconseguí tres formidables gols i provocà un penal.

Per part de l'Alavíz, indiscutiblemente a l'holandès Bas, que va fer una tercera part sensacional; també als dos porters que van intervenir, Diéguez i Carretón que va aconseguir parar el penal en que fou sancionat el seu equip.

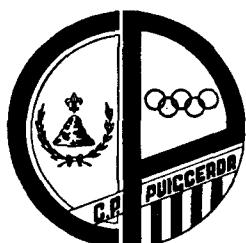
Aliniacions:

C.H. Aldaviz: 1 Dieguez, 2 Carretón, 10 Carreño A (1 gol), 8 Soto, 11 Bosco (1), 23 Llano, 6 Pérez, 9 Bas C (3), 14 Eguiluz, 24 Soria, 13 J. Vilas, 25 E. Vilas A (1), 3 V. Diéguez, 7 J. Diéguez.

C.H. Puigcerdà: 26 Rio, 21 Trescents, 5 Cadefau, 18 Rovira (1), 27 Tona (3), 6 Costa, 35 Meya, 19 Luengo (3), 20 P. Capdevila, 14 V. Capdevila, 3 Bertrán, 13 Masó, 30 L. Llaberia, 12 J. Llaberia, 8 Pérez de Rozas, 16 Soler, 11 Saví, porter suplent: Totó.

Arbitres: Pedro Juanín, de Jaca i José María Cataredra, de Bilbao: l'actuació dels quals fou correcta en línies generals.

Pere Capdevila

CLUB
POLIESPORTIU
PUIGCERDA

CRITERIUM DE NATACION INTER-CERDAÑA

Puigcerdà, 17 Diciembre 1978

El pasado dia 17 de diciembre de 1978, se ha celebrado en la Piscina de Puigcerdà, con la asistencia de las primeras autoridades españolas y francesas, el I Criterium de Natación Inter-Cerdaña para los colegios. El Festival se desarrolló dentro de una amigable y general deportividad, siendo de resaltar la labor de los monitores, de los organizadores de la prueba así como la colaboración del Excmo. Ayuntamiento y Cruz Roja de Puigcerdà, y de todas las personas que intervinieron en el desarrollo de la competición. Los niños superaron todos sus marcas anteriores y el festival cumplió su objetivo. Al final, el Ilmo. Sr. Alcalde y el Sr. Presidente del Club Polideportivo, dirigieron unas palabras a los asistentes y agradeció al personal dedicado a la enseñanza y organización de la natación elemental, la labor que llevan a cabo en nuestra comarca.

Los premios para la mejor selección masculina y femenina, así como a los mejores equipos de relevos, masculino y femenino quedaron para nuestros nadadores, quienes entregaron una de las copas al equipo francés en prueba de amistad y deportividad.

Se acordó con el Sr. Cristian Thomas, representante de la Selección Francesa una nueva competición a celebrar durante el mes de junio en la piscina de Bourg-Madame.

Hora: 16. Temperatura del agua: 27 grados.

Juez Arbitro: Adrián Palomares López. Juez de Llegadas: Alberto Bosom Comanges. Cronos: Mr. Martínez (Francia), Sr. Carbonell (España), Mr. Girat (Francia), Sr. Camilo Mas (España), Mr. Olive (Francia) y Sr. Sergio Río (España). Secretaría: Sr. López Mira y Sr. Francisco Armengol y Sr. Isidro Costa. Equipos participantes: Selección Colegios Cerdaña Francesa - Selección Colegios Cerdaña Española.

1ra 25 metros libres. M. nacidos 69/70

1.	Ginesta David	19-8
2.	Rallo Jordi	22-1
3.	Expósito José	27-1
4.	Badoix Olivier	32-0
5.	Chouiden Sébastien	34-0
6.	Fabre Jean Franc.	35-0

2da, 25 metros libres. F. nacidas 69/70

1.	Costa Lourdes	21-5
2.	Bagaria Françoise	27-7
3.	Bizot Laure	28-4
4.	Fossas Meritxell	31-4
5.	Comas Nathalie	32-2
6.	Fossas Mireya	38-7

3ra, 25 metros libres. M. nacidos 69/70

1.	Antonio Ramos	19-3
2.	Juan R. Vidal	20-5
3.	Albert Vilella	21-6
4.	Moliner Marc	22-4
5.	Macías Pascal	31-5
6.	Giménez Jean M.	31-5

4ta, 25 metros libres. F. nacidas 69/70

1.	Palomares Esther	20-5
2.	Garrido Dolores	28-6
3.	Comella Ana	28-9
4.	Andrianstiferana	28-9
5.	Rumeu Isabelle	28-9
6.	Roth Stephanie	33-9

5ta, 25 metros libre. M. nacidos 67/68

1.	Llanas Eduard	18-0
2.	Vilalta José	19-1
3.	Tubau Fco. José	19-4
4.	Blanc Frederic	21-2
5.	Hauret Stephane	23-7
6.	Vinee	26-5

6ta, 25 metros libres. F. nacidas 67/68

1.	Tosas Conchita	18-0
2.	Renaud Dominique	19-0
3.	Cabot Maria	20-1
4.	Reguant Mercedes	21-5
5.	Vignes Jeanne	24-0
6.	Vaque Emmanuelle	25-5

7ma, 25 metros libres. M. nacidos 67/68

1.	Pous Jordi	17-7
2.	Cot Serrano Antonio	19-2
3.	Ferrero Augustin	20-5
4.	Florent Pascal	22-4
5.	Barnola Juan	22-4
6.	Macías Jacques	22-4

8va, 25 metros libres. F. nacidas 67/68

1.	Lilli Bárbara	19-5
2.	López Triviño C.	20-1
3.	Marín Marta	21-2
4.	Oliveira Dominic	23-6
5.	Rypert Benedicti	23-6
6.	Cazals Josette	30-6

9na, 50 metros libres. M. nacidos 65/66

1.	Vivas Pere	36-0
2.	Muntaner Joan	37-1
3.	Teule Michel	41-8
4.	Carbonell Jordi	43-5
5.	Ferrero François	47-1
6.	López Manuel	49-5

10ma, 50 metros libres. F. nacidas 65/66

1.	Moliner Nuria	42-1
2.	Vidal Margarita	44-8
3.	Rabat Nuria	56-9
4.	Tison Nathalie	59-0
5.	Bello Marie Helen	1-20
6.	Belhocine Chania	1-20

11va, 50 metros libres. M. nacidos 65/66

1.	Navas Jordi	36-9
2.	Reguant Jaime	36-9
3.	Alama Eric	39-8
4.	Vilella Adrián	39-8
5.	Chadeysson Berna	48-0
6.	Hadj-Zoubir M.	48-1

12va, 50 metros libres. F. nacidas 65/66

1.	Sirvent Margarita	47-0
2.	Pares Merce	47-0
3.	Péres María José	48-0
4.	Rypert Caroline	59-7
5.	Esteva Florence	59-9
6.	Bosc Sophie	1-02

<u>13ra. 50 metros libres. M. nacidos 63/64</u>					
1.	Condominas Jordi	32-9	1.	Llanas Eduard	17-9
2.	Riera Jaume	34-9	2.	Pous Jordi	18-2
3.	Rodríguez Germain	35-9	3.	Vilalta Josep	19-5
4.	Raye Jean Marie	38-1	4.	Ferrero Agustin	20-2
5.	Renault Pascal	42-5	5.	Blac Federic	21-5
6.	Moliner Francisco	46-0	6.	Florent Pascal	23-1
<u>14va. 50 metros libres. F. nacidas 63/64</u>					
1.	Neus Costa	46-2	1.	Moliner Nuria	43-5
2.	Arenas Nuria	48-2	2.	Vidal Margarita	45-7
3.	Vidal Nuria	58-8	3.	Sirvent Ana M.	47-0
4.	Tillier Catihy	59-8	4.	Tison Nathalie	56-7
5.	Hauret M. Felicia	67-5	5.	Ripert Caroline	1-03
6.	Coquel Jossianne	Aban	6.	Esteba Florence	1-03
<u>15va. 50 metros libres. M. nacidos 63/64</u>					
1.	González Eco. José	33-6	1.	Reguant Jaime	36-2
2.	Herrissou Marc	35-3	2.	Vivas Pere	37-3
3.	Montserrat Joaquín	36-3	3.	Navas Jordi	37-7
4.	Jovis Emmanuel	36-5	4.	Alama Eric	45-2
5.	Ragot Lionel	38-5	5.	Teule Michel	45-5
6.	Gallarda Rafael	41-4	6.	Ferrero Francois	53-2
<u>16va. 50 metros libres. F. nacidas 63/64</u>					
1.	Reguant María C.	38-3	1.	Reguant María Carmen	40-5
2.	Cazorla Marta	42-2	2.	Cazorla Martha	44-9
3.	François Sophie	45-0	3.	François Sophie	45-9
4.	Romera María del Mar	45-3	4.	Romera María del Mar	49-4
5.	Cazet Fátima	53-0	5.	Kazet Fátima	54-0
<u>FINAL 25 metros libres. F. nacidas 69/70</u>					
1.	Palomares Esther	20-1	<u>FINAL 50 metros libres. M. nacidos 63/64</u>		
2.	Costa Lourdes	20-9	1.	Condominas Jordi	32-2
3.	Bagarie Françoise	28-0	2.	González Francisco J.	33-3
4.	Adrianstiferana V.	30-0	3.	Germain Rodríguez	34-8
5.	Rumeau Isabelle	30-4	4.	Riera Jaume	34-9
6.	Fossas Maritxell	30-5	5.	Hegerrissou Marc	36-6
<u>FINAL 25 metros libres. M. nacidos 69/70</u>					
1.	Ramos Antonio	18-6	6.	Jovis Emmanuel	38-7
2.	Vidal Navarro Juan R.	19-9	<u>4 x 50 metros libres Femeninos</u>		
3.	Ginesta David	20-3	1.	Cerdeña Española	2-54-9
4.	Moliner Marc	23-0	2.	Cerdeña Francesa	3-3-0
5.	Macías Pascal	30-5	<u>4 x 50 metros libres Masculinos</u>		
6.	Jimenes Jean Michel	33-1	1.	Cerdeña Española	2-21-9
<u>FINAL 25 metros libres. F. nacidas 67/68</u>					
1.	Tosas Conchita	18-6	2.	Cerdeña Francesa	2-3-6
2.	Renault Dominique	21-0	<u>Selección Española Femenina</u>		
3.	López Triviño Conc.	21-0	1.	Selección Francesa Femenina	74 puntos
4.	Lilli Bárbara	22-1	2.	Selección Española Masculina	34 puntos
5.	Rypert Benedicte	24-0	3.	Selección Francesa Masculina	81 puntos
6.	Oliveira Dominique	25-0	4.	Selección Francesa Masculina	27 puntos

Puigcerdà, 17 diciembre, 1978

FUTBOL: Resultats

CAMPIONAT PROVINCIAL JUVENIL

Ribatana, 6 - Puigcerdà, 1
 Puigcerdà, 2 - Campredón, 2
 Puigcerdà, 4 - Moya, 3
 Tona, 4 - Puigcerdà, 1

CAMPIONAT 3ra. CATEGORIA REGIONAL, GRUP 2on.

Montesquiú, 3 - Puigcerdà, 2
 Puigcerdà, 7 - Sant Julià Vilatorta, 2
 Sant Vicenç, 2 - Puigcerdà, 0
 At. Lleida, 0 - Puigcerdà, 2

cartes a rufaca

RESPISTA A UNES PREGUNTES

M'ha sorprès la carta dels alumnes de 6to d'E.G.B. de les Carmelites: I dic m'ha sorprès perquè per altra banda ho trobo una iniciativa que s'ha d'aplaudir i fomentar: que tothom, gran o petit, que tingui ganes de plantejar alguna cosa, sigui dubte, sigui opinió, s'acostumi —o millor, ens acostumem— a plantejar-ho a través d'un mitjà tan adient com el que tenim a la mà: RUFA-CA.

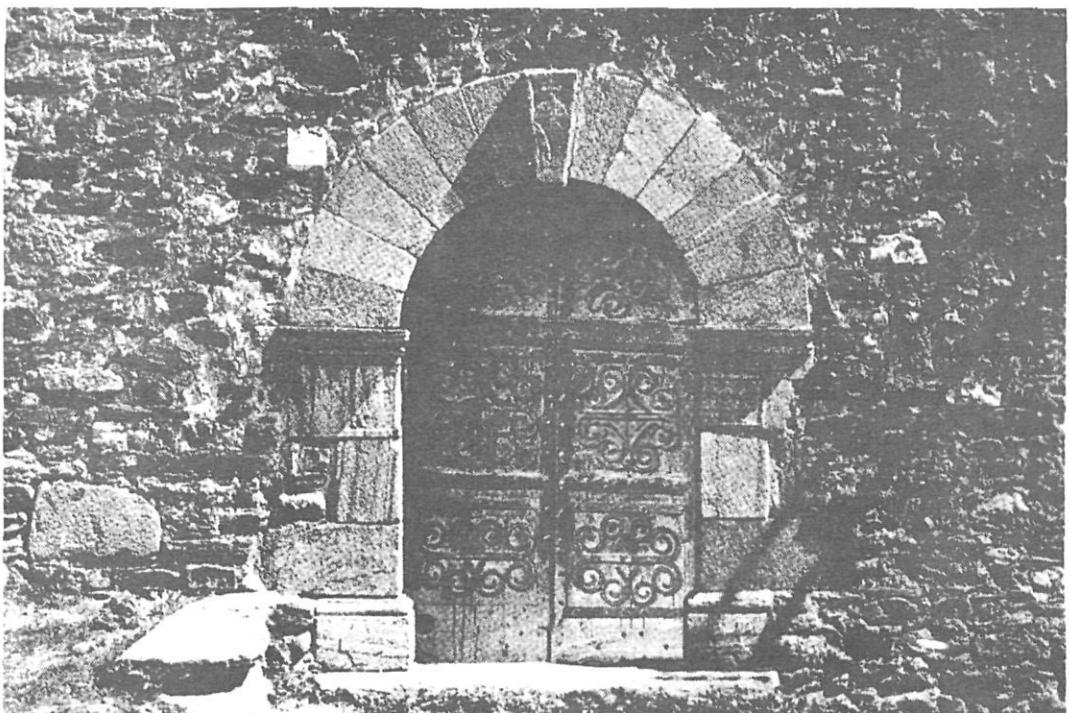
I torno al començament: a la meva "sorpresa", o inici d'indignació, de que l'escola, no sigui capaç de resoldre els dubtes, les inquietuds dels seus alumnes. I quan dic resoldre, no vull dir donar la solució, una solució tendent cap un costat o cap un altre, sinó senzillament donar els elements que hauran de permetre en aquest noi o noia actuar lliurement el dia de demà. Estem en contra d'una escola que abans del 6 de desembre hagués fet propaganda a favor o en contra d'aquesta Constitució, però ens declarem clarament a favor d'una escola que informi del que és una constitució i de les altres experiències constitucionals aquí i a fora, i que expliqui quins canvis introduceix respecte a la legislació anterior.

Penso que una escola pluralista, oberta, que intenti donar una informació al màxim "d'objectiva" respondrà a un tipus d'escola que realment prepara els nois per actuar el dia de demà, com diem abans, perquè ara ja els iniciarà a que ells gestionin i actúen i on si que els afecten les decisions que es prenguin. Induir-los a això, a que col.laborin d'una forma responsable a la marxa del centre, juntament amb els seus pares i mestres, és realment donar-los aquesta "democràcia infantil" que els nostres xicots demanen i preparar-los per a que poguin participar plenament a la marxa del país quan tinguin l'edat reglamentària. I fixeu-vos bé que dic l'edat no la maduresa perquè realment penso que no tothom l'assoleix el mateix dia, i que potser hi han joves de menys de 18 anys que saben clarament el que volen ara bé, si som seriosos admetrem que ja és un gran pas haver donat la majoria d'edat als 18 anys i que la majoria de menys d'aquesta edat no ha tingut la suficient informació ni experiència per poguer clarament incidir en el nostre futur col.lectiu.

Dolors Baqué

RECTIFICACIÓ

PORTAL
ESGLÈSIA
SANTA COLOMA
GER (Girona)

Benvolguts companys:

En la vostra i nostra revista, del mes de novembre, apareix en l'apartat de col.laboracions, un article dedicat a "Cerdanya", firmat per en Antoni Moreno, en el que parla entre altres de FER, creuem voleu dir GER.

En el comentari, es troben moltes imprecisions, per la vostra informació fem un petit esboç, per que pogueu rectificar-ho.

GER.— Municipi de la Baixa Cerdanya, a la Solana, estès des del Puig Pedrós (2.911 m.), fins al Segre, que drena el terme a l'extrem meridional; drenen també el terme els seus afluents, la riera de Ger (formada per la unió dels torrents del Coorn i de Montmelús) i la

riera de Saga. El sector septentrional, muntanyós, on hi ha el llac de Guils, és cobert de boscos de pins i pastures; el meridional, a la plana, aprofita l'aigua de la séquia de Cerdanya o de Ger, derivada del riu d'Aravó, per els conreus de regadiu, unes 500 Hè., dedicats a: ferratge, cereals, patates (més ben dit, trumfes), hortalisses i arbres fruiters. Al secà, unes 150 Hè., hom conrea cereals i trumfes. La ramaderia (bestiar boví i porcí) complementa l'economia. Hi havia tingut tradició la calcereria.

El poble, de 260 habitants (1970) i de 1.134 m. d'alçada, és arrecerat sota un turó, a la confluència dels rierols que formen la riera de Ger; l'església parro-

cartes a rufaca

qual, dedicada a Santa Coloma, d'origen romànic, ha sofert moltes modificacions, sols conserva de certa importància la porta romànica, amb uns bons ferratges, és preciosa, es troba a la mateixa església, però no en l'arc, que la suportava. L'arc, amb si té poc per parlar, està construit amb marbre gris d'Isòvol, i per una sola volta, únicament a la clau de l'arc i en els punts d'arrencament d'aquest, es troben baixos relleus (a la clau una Coloma i una data i en els punts d'arrencament, es troba representada la famosa llegenda del caçador furtiu), és molt important l'imatge romànica de la Mare de Déu de Ger, però es troba en el Museu d'Art de Catalunya.

Prop del poble de Ger, hi ha els barris de Sant Pere de Ger (on hi havia l'antiga canònica) i del Bovater. El poble de Ger, és esmentat ja l'any 839.

El municipi comprén, a més, els pobles de Niu-

la, Saga, Montmelús, Gréixer i el despoblat d'Altejó.

L'església de Saga, dedicada a Sant Eugeni, romànica del segle XI, notabilíssima, d'una sola nau i amb un senzill absis en semicercle, sense cap mena d'ornamentació. La seva porta, de marbre roig d'Isòvol, és una maravella: està de cara a migdia i està formada per dues arcades sense timpà, sostingudes per dues esveltes columnes a banda i banda, amb esculturals capitells, un d'ells desaparegut. El centre hi ha Jesucrist beneint i tenint al costat a Adan en una banda i a Eva a l'altra.

Fins l'any 1793, aquesta església pertenyia al monestir de Sant Martí de Canigó.

Perdoneu les molesties, esperant la rectificació de l'article. A la vostra disposició.

Fèlix Isern

Vice-President de l'Associació de Veïns
"Geri" de Ger

MAS SOBRE EL HOSPITAL

Mucho se ha escrito del Hospital en esta revista, si revisamos el escrito publicado recientemente y firmado por Doña Carmen Lloens de Piguillem, en el cual da una explicación de lo que es nuestro Hospital, pero creo que la opinión pública —en este caso me refiero a los que somos o vivimos en Puigcerdà, y creo que podría hacerse extensiva a todos los que residimos en la Cerdanya—, deberíamos aprovechar la información que la Sra. Carmen ofrece sobre el Hospital de nuestra Villa.

Me voy a remontar ya en el año 1887, fecha de la fundación del Instituto Religioso de las Hermanas del Santo Angel Custodio, que cuidaron y cuidan de nuestro Hospital, casi un SIGLO, de vida de trabajo, sordo pero efectivo, siendo truncada esta labor durante el periodo de nuestra guerra civil, pero finalizada ésta, las Hermanas regresaron a Puigcerdà, y nuevamente a pesar de las enormes dificultades que en aquellas fechas existían, pusieron el Hospital en marcha, no voy a describir los sacrificios que soportaron las Hermanas, pero los que más o menos somos conocedores de ello, sí nos consta que sin su formidable abnegación y sobre todo su Fe, no hubiese sido posible poner nuevamente en marcha nuestro Hospital —y digo nuestro porque el Hospital es del pueblo desde su fundación en el año 1190—, ahora pregunto ¿si esto no hubiese sucedido tendríamos hoy Hospital?... pero ciéndome a los acontecimientos sucedidos, debemos agradecer a esta Comunidad sus servicios porque sin su labor seguramente que el Hospital en las condiciones que estaba en 1939 no se hubiera puesto en marcha nuevamente, por lo tanto, todo o en gran parte de lo que hoy existe en el Hospital es gracias a las Hermanas.

Somos conscientes que los tiempos han cambiado y en particular para el Hospital, y a partir de 1945, y entre el servicio de las Hermanas y la ayuda de Doña Elvira Vilar de Estany y con la colaboración de los doctores Pujol y Cosp, se inició la primera etapa para la Clínica del Hospital, que sin lugar a dudas en el aspecto sanitario beneficiaría a la Comarca, no voy a entrar en detalles sobre la organización de la misma, lo que sí se puede afirmar que fue una ayuda considerable a la economía del Hospital, regentada esta por una Junta de Administradores nombrados por el señor Alcalde, que por ostentar dicho cargo es Presidente nato de la misma.

El Hospital y la Clínica, continuaron sus trabajos,

esta última ampliando instalaciones y plazas, por lo cual se sobrecargó el trabajo interno del Hospital, trabajo que una vez más fue llevado por las Hermanas, pero si antes he mencionado la economía del Hospital, con la instalación de la Clínica, sin lugar a dudas ésta no hubiese sido posible su puesta en marcha teniendo que depender de personal contratado, pues es normal que entre salarios, seguros, gratificaciones, etc., se hubiesen llevado la mayor parte de los ingresos, por eso también en el año 1965 la entonces Organización Sindical, planteó con un doble sentido el solicitar de la Seguridad Social la prestación de Urgencias —y posteriormente cuando hubo los servicios para atender los partos, se solicitaron éstos, teniendo en cuenta que de conseguirlo se solventaba una gran papeleta para los trabajadores y sus beneficiarios indudablemente también repercutiría en aumentar los ingresos del Hospital;

Nadie duda de las mejoras realizadas, algunas subfragadas con patrimonio del Hospital, tal como la venta de la finca de Valtarga, y hace poco con la de la casa de la Rambla de José María Martí, y otras de carácter oficial, todo esto nos parece muy bien, pero yo quisiera que los puigcerdanenses supieran que si hoy tenemos lo que tenemos, ya decimos antes a quién se debe, por lo tanto a nosotros todos los de la Cerdanya nos duele al oír ciertos comentarios sobre posturas adoptadas con las Hermanas, en fin, por los motivos expuestos y que se podrían ampliar considerablemente, creemos que cuando se tome alguna medida en el Hospital tanto por la Presidencia como por la Dirección tenemos la seguridad que obran en sentido recto y que más convenga, pero eso sí, debiendo tener siempre en cuenta, cuando —esta medida— pudiera afectar a la Comunidad que no se ignore que el pueblo y la comarca estamos en deuda con ella, y como es natural estamos a su lado.

No sé si habré conseguido mi objetivo, que no es otro que el de significar y resaltar la labor a "grosmodo" llevada a cabo por las Hermanas a lo largo de casi CIEN años, que todo lo que sea aumentar servicios, prestaciones, etc., para nosotros los Puigcerdanenses siempre serán bien acogidos, pero debemos recordar que el Hospital sólo tiene un dueño que es el pueblo. Término como hijo de Puigcerdà agradeciendo a todas aquellas personas que de una forma u otra han contribuido al engrandecimiento de nuestro Hospital.

Antonio Brunet Mateu

cartes a rufaca

RÈPLICA

He llegit l'article del Sr. Agapito Mateos sobre la Mantegueria de Llívia i crec que va equivocat. Estic d'acord que es tingués que tancar i que és una pena que una indústria que portava molts anys tingués de fer mala fi.

El Sr. Boladeras, va comprar la indústria a una Cooperativa de pagesos i cada dos dies recollia uns 150 litres, no milers com dieu.

Tingueu en compte que "no ofent qui vol, sinó qui pot". Ja que heu fet unes afirmacions en una revista em veig obligat a contestar-vos. Consti que no és una justificació, doncs personalment, no tinc perquè, és simplement una defensa a una difamació. Sabeu Sr. Agapito Mateos, que hi ha un adagi que diu "seràs enmascarat sempre per una paella bruta"?

M'acusau de no estimar Llívia, i jo us pregunto perquè vareu marxar del barri del golf, és que no l'estimeu? no hi feiu de jardiner o de guarda d'una torre? Perquè heu marxat d'allà? Es el mateix cas, no?

Segons un altre article, publicat a la mateixa revista, es vol tornar a reemprendre la marxa de "L'HOGAR" de Llívia, què hi feu vos per ajudar? (s'entén sense cobrar). Jo quan vivia en aquesta Vila, aquest centre funcionava amb teatre (que per cert tinc moltes fotografies), escacs, dames, etc., s'arrivà a aconseguir que els homes deixessin de jugar a les famoses cartes i es dedicuessin als altres jocs mencionats.

Perquè no mireu, ja que vos deveu estimar mol Llívia, de fer un museu, de totes les peces de ceràmica, o restes d'armadura (que si us informeu bé s'han trobat) i es poden continuar trobant, que no passin a col·leccions particulars, que molts cops no estan ben cuidades, i són poques les persones que les poden admirar. Sabeu que el Sant Crist de Llívia té una peça sinfònica composada expressament?

Vaig deixar de treballar a la Mantegueria a l'octubre de 1977, d'aquesta data es deu alguna cosa a algú?

Condidero que és un judici temerari afirmar que els treballadors més antics marxessin per la meva culpa, us podria dir veritats, però els motius verdaders, no els tinc de fer públics per res, els saben ells, altres personnes i jo.

A 1 d'octubre del 78 no hi ha cap treballador que porti ni 10 anys treballant a la Mantegueria de Llívia. He procurat assebentar-me'n. Igualment sé que tenien que presentar una fotòcopia de la fulla de salari de l'octubre del 78 per tramitar el seu ingrés en el "paro obrer". El passat 5 de gener del 79, encara els treballadors no ho havien presentat. Ho sabieu? Perquè abans de dir una cosa no us assenbenteu bé.

A qui dieu irresponsable? suposo, que no serà a mi personalment, crec que sabeu que us puc acusar d'axecar falsos testimonis o de difamació, vos mateix...

No pertanyo a cap partit polític, però encara sé el que és tindre un respecte pel pròxim. No serà que cofuneu la llibertat d'expressió per llibertinatge? i la democràcia amb fer injurias als altres? o serà cert el que corre pel poble que esteu preparant les vostres eleccions a les municipals? Recordem un altre adagi que diu: "Si vols mentir, digues el que sents dir".

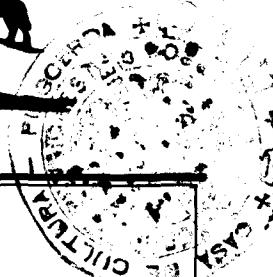
Voleu fer alguna cosa per la Comarca? Primer teniu que edificar, no destruir, si voleu, critiqueu però que la crítica sigui constructiva. Podeu fer una munta de coses desinteressades per millorar Llívia i la Cerdanya, i deixeu-vos d'articles que tan sols fomenten malestar. No sembreu cagulla, si us plau, no condueix a res positiu.

I per acabar us diré que abans de tancar la fàbrica de Llívia, s'han tingut converses amb diverses persones de la Comarca i de fora d'ella, però pel motiu que sigui, car en aquestes entrevistes no hi era present, no es va arribar a un acord. Ho sabieu?

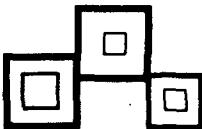
Potser un dia quan us vegi personalment us expliquem alguna cosa més a vos.

J. Boladeras

feu-vos socis d'

VENTA DE PISOS
CON GARAGE INDIVIDUAL

Colonia Simon, 17 - 1° – Tél.: 88 00 72

FILATELIA
MONTANÉ

C/. Morera, 6

PUIGCERDÀ

rem que en el proper article poguin sortir dades més concretes sobre tots els pobles de la Cerdanya, és per això que des d'aquí fem una crida a tots aquells que des dels diferents indrets de Cerdanya ens poguin donar qualsevol tipus de notícia al respecte.

PUIGCERDÀ

Arrel del discurs d'en Suárez el dia 29 de desembre amb la concreció de la data de les eleccions municipals, el que en podríem dir la vida política de Puigcerdà de sobte entrà en ebullició, es succeiren reunions, contactes i tot tipus de propostes que intentarem desenrotllar en les següents línies, fent constar que en el moment en que sortí aquest treball, redactat el dia 21 de gener, les coses hauran canviat bastant.

ESQUERRES

El PSUC s'havia definit públicament (RUFACA, núm. 11 i 12) per una candidatura progressista i unitària que recollís a socialistes, comunistes, convergència i gent independent, que oferís garanties d'honoradesa; com a condició prèvia per arribar-hi es posava el fet d'arribar a un acord amb els socialistes. Els socialistes per la seva banda, si bé no s'havien definit sembla va no tindrien cap inconvenient en anar junts amb els comunistes.

Consultades fons del PSUC, ens han manifestat que havian arribat amb els socialistes a un acord per anar junts a les eleccions; inesperadament, segons les mateixes fons, es va trancar aquest acord per part dels socialistes, sense que s'hagués començat a discutir ni programes ni llistes, ni cap aspecte que pogués trencar aquest pacte. El PSUC ens ha fet constar la seva indignació davant aquest fet i la poca visió política que això suposa per part dels socialistes. Per altra banda, els propis socialistes ens han manifestat que la decisió que han pres d'anar sols a les municipals ha sigut perquè creuen que és més convenient pel seu partit.

Si bé no hi ha res definitiu,

semsbla ser que en Xavier Bosom encapçalaria la llista socialista. Quant els comunistes els noms que sonen són Josep Peix i Vicenç Peñarroja i potser gent independent, encara que la llista no està elaborada.

Entre l'espai molt poc definit entre la dreta (UCD) i esquerra (PSC i PSUC) és on hi ha més confusió respecte als rumors i a les informacions. En quant a l'actual alcalde, en Josep Moliner, les nostres informacions arriben al límit de la contradicció; en un principi havia assegurat públicament en aquesta mateixa revista que no es presentava a les eleccions; després va còrrer el rumor, confirmat posteriorment, de que intentava arbitrar una candidatura única que agafés des d'UCD fins al PSUC; un altre rumor el confirmava com candidable sense que es veigués massa clar en quin partit aniria, si amb la UCD o amb Convergència. Ens consta també que va fer propostes a gent independent per tal de formar una candidatura de tipus centrista. En el moment de redactar aquest article les informacions són tan sumament contradictòries que no podem afirmar res sobre la presentació d'en Josep Moliner.

Per altra banda, sembla ser que de la resta de l'actual Consistori hi ha gent que es vol presentar, els noms que més sonen són en Masip, en Palau, en Guinot i en Comangés, encara que públicament no han donat cap informació. No és descartable que alguns d'aquests noms passin a integrar-se en una llista sota les sigles de Convergència Democràtica, encara que fins ara no tenim cap dada sobre l'activitat política d'aquest partit.

DRETES

En quant a UCD hem consultat alguns dels seus militants i ens han manifestat que es presentaran a les eleccions municipals, però que encara no tenien la candidatura feta. Respecte als noms possibles que formarien aquesta llista no ens podien dir res, si bé ens van explicar el funcionament de l'elaboració de la candidatura: el partit demana als seus militants qui es vol

presentar a les eleccions i aquestes persones són votades per tots els militants, i segons el nombre de vots tenen un lloc o altre a la llista. No descartaven que hi hagués gent independent que formés part de la seva candidatura.

No tenim cap notícia sobre l'existència de cap candidatura més a la dreta d'UCD.

LLÍVIA

Tenint en compte els rumors que corrien entre la gent de Llívia sobre els possibles candidats a l'alcaldia del municipi, es va anar a veure'sls per tal de poguer confirmar o desmentir els esmentats rumors.

Sembla ser que la gent de Llívia no tindrem gaires opcions a l'hora de triar els nostres representants a l'Ajuntament.

Malgrat el que pensaven molts, l'actual alcalde Ramon Abellanet no pensa presentar-se a les properes eleccions municipals; textualment va dir: "Molt haurien de canviar les coses perquè ho fes". Ni tampoc el Sr. Pous, actual conseller de l'Ajuntament, el qual va deixar molt clar que ell mai havia pensat en ser el cap d'una llista, ara bé, es presentaria com a conseller si trobés un ambient apropiat, ambient que de moment no havia trobat.

Hi havia algú que també deia que es presentaria la Sra. Rosario Cuevas Molina, rumor que ella mateixa va desmentir.

L'únic rumor que ha sigut confirmat és el de la llista formada pel Sr. Valentí Surià i Gui, com a cap, i pels senyors Joan Blanqué (ferrer), Pere Costa (comerciant), Francesc Bombardó (pagès), Isidre Laguarda (fuster) i Miquel Meya (obrer de la construcció). Només falta un nom per poder completar la llista; els sis esmentats són ja definitius. Sobre la possible llista encapçalada pel Sr. Agapito Mateos no en savem res, encara que les últimes informacions asseguren que no es presenta.

Jaume Fernández Cruillas
Montserrat Costa Bragulat
Rosa Cuesta Hernández

TOSAS-SASTRE

José Antonio, 4

PUIGCERDA

MEF, S.A.

MUNTATGES ELÈCTRICS,
DOMÈSTICS E. INDUSTRIALS

Avinguda Dr. Pichillí, 3
PUIGCERDÀ (Girona)

Parquets CERDANYA

INSTALACION DE TODA CLASE DE
PARQUETS, CLAVADOS
Y ENCOLADOS
PULIDOS Y BARNIZADOS
RODAPIES

Grupo Residencial Roma
 Escalera Bolvir, 2.º, 1.^a
 PUIGCERDÀ

TROBALLES

objectes regal

GRANETS, VIDRETS... de bisuteria
 (abalorios)

EXCLUSIVA CRISTALL DE BOHEMIA
 TREBALLS MANUALS
 MATERIAL ESCOLAR
 MODELISME NAVAL I AERI

Escoles Pies, 21 – PUIGCERDÀ

REFORMAS RAPIDAS EN PISOS Y TORRES

Gendrau y Camarero

CONSTRUCCIONES

C/. José Antonio, 5 Tèl.: 88 09 06 PUIGCERDÀ

- HORTICULTURA
- ARBORICULTURA
- FLORICULTURA

*Plantes i granes
 Fruites i Hortalitces
 de tota mena.*

SALVADOR CARRERA

José Antonio, 20 PUIGCERDÀ Tel.: 880.265

BANCO
 HISPANO AMERICANO
 PUIGCERDÀ •

Restaurant tipic de Cerdanya

EL RECO

VILALLOVENT
 (PUIGCERDÀ)

Tls 88-08-69
 88-04-67

CAN BORRELL

MAS CATALÀ DE LA CERDANYA

APARTAMENTS I CUINA TÍPICA CASOLANA
MERANGES (Girona)

AMBIENT MOLT SELECTE – 40 PLACES

Reserves – Telèfon: 972-88 00 33

CUINA DISTINGIDA I CONDECORADA
AMB EL PREMI:

IGNASI DOMENEC – HOGARHOTEL-78

(Reserves per telèfon)